

*Załącznik do Uchwały Nr 74/VII/2026 Senatu
Państwowej Akademii Nauk Stosowanych
im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie
z dnia 28.05.2026 r.*

**PAŃSTWOWA AKADEMIA NAUK STOSOWANYCH
im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie**

WYDZIAŁ NAUK O ZDROWIU I NAUK SPOŁECZNYCH

kierunek: **PRACA SOCJALNA**

RAMOWY PROGRAM STUDIÓW

- **STUDIA PIERWSZEGO STOPNIA**
- **STUDIA STACJONARNE**
- **PROFIL PRAKTYCZNY**

CIECHANÓW 2026

I. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA STUDIÓW

Przedstawiona koncepcja kształcenia ma przybliżyć zarówno zespołowi dydaktycznemu, jak i studentom, filozofię kształcenia, cele studiowania i dobór treści nauczania w poszczególnych dyscyplinach, które ostatecznie składają się na całość kształcenia pracowników socjalnych.

Studia stacjonarne pierwszego stopnia o profilu praktycznym trwają 3 lata (6 semestrów) stanowiąc autonomiczną formę studiów wyższych zawodowych i kończą się egzaminem dyplomowym połączonym z obroną pracy dyplomowej. Kształcenie na studiach stacjonarnych jest realizowane w zakresie pracy socjalnej w wymiarze 2640 godzin, a student w toku studiów zdobywa 180 punktów ECTS. Studia prowadzone są na poziomie 6 Polskiej Ramy Kwalifikacji. Absolwent otrzymuje tytuł licencjat.

Nazwa kierunku studiów	PRACA SOCJALNA
Poziom kształcenia	studia I stopnia
Profil kształcenia	Praktyczny
Forma studiów	Stacjonarne
Wydział prowadzący kierunek	Wydział Nauk o Zdrowiu i Nauk Społecznych
Poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji	poziom 6
Liczba semestrów	6
Liczba punktów ECTS	180
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	LICENCJAT
Dziedzina nauki	Dziedziny nauk społecznych Dyscypliny wynikające z dziedziny nauk społecznych: – PEDAGOGIKA
Dyscyplina wiodąca, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów pierwszego stopnia na kierunku Praca socjalna	Dyscyplina wiodąca – pedagogika 100%

Możliwość zatrudnienia	<p><u>Absolwenci mogą znaleźć pracę m. in. w:</u></p> <ul style="list-style-type: none">• ośrodkach pomocy społecznej (miejskie / gminne),• centrum usług społecznych,• domu pomocy społecznej,• placówce opiekuńczo-wychowawczej,• szpitalu,• centrum integracji społecznej,• klubie integracji społecznej,• placówce służby zdrowia,• regionalnym ośrodku polityki społecznej,• zakładzie karnym,• krajowych organizacjach pozarządowych
------------------------	--

MISJA I FILOZOFIA KSZTAŁCENIA

Wydział Nauk o Zdrowiu i Nauk Społecznych funkcjonuje jako partnerska wspólnota studentów, nauczycieli i innych pracowników. Prowadząc studia w zakresie pracy socjalnej kierujemy się profesjonalizmem i odpowiedzialnością, efektywnie łącząc w procesie dydaktycznym teorię z praktyką. Uważamy, że nasi absolwenci powinni reprezentować wysoki poziom zarówno pod względem merytorycznym jak i etycznym, traktując zawód pracownika socjalnego jako powołanie w służbie potrzebującym. Wierzymy, iż człowiek jest zasadniczo dobry. Wyrażamy nadzieję, iż można zbudować jedność w różnorodności opartej na szacunku wobec ludzi bez względu na ich odmienności. Ufamy, iż w oparciu o te kardynalne cnoty osiągniemy zamierzone cele.

Naszymi celami są:

- sprawne i skuteczne organizowanie kształcenia studentów w celu uzyskania dyplomu licencjata;
- wypracowanie atmosfery entuzjazmu dla kształtowania rozwoju ogólnego, profesjonalnego i naukowego każdego członka społeczności Wydział Nauk o Zdrowiu i Nauk Społecznych – Kierunku Praca socjalna;
- dążenie do rozwoju badań naukowych w zakresie polityki społecznej, w tym pracy socjalnej;
- wyposażenie studentów w kompetencje zawodowe zgodnie z Polską Ramą Kwalifikacji
- przygotowanie studentów do pełnienia ról zawodowych dostosowanych do zmieniających się potrzeb rynku pracy;
- pozostawanie w świadomości naszych absolwentów jako nieustającej Alma Mater.

Wyrażamy:

- entuzjazm dla idei humanizmu w pracy socjalnej i kształtowania troski o człowieka w każdym miejscu i w każdym czasie;
- chęć wprowadzania innowacji dla doskonalenia naszego procesu dydaktyczno-wychowawczego;
- wolę pracy zespołowej zarówno w codziennej działalności dydaktycznej jak i w badaniach naukowych;
- wolę współpracy z przyszłymi pracodawcami w zakresie ewaluacji procesu kształcenia oraz identyfikowania kwalifikacji i wiedzy absolwentów kierunku Praca socjalna, oczekiwanej na rynku pracy.

Filozofia kształcenia

- Aspekty ról zawodowych pracownika socjalnego wynikają z problemów społecznych, z istoty zmian w funkcjonowaniu instytucji pomocy społecznej, jak i związanymi z tymi przemianami filozofii samej pracy socjalnej. Istota zawodu pracownika socjalnego zawiera się w tym, że praca socjalna jaką pracownik wykonuje, zarówno w wymiarze teoretycznym, jak i praktycznym, odnosi się do społecznego funkcjonowania jednostki, grupy i środowiska społecznego. Możemy powiedzieć, że pracownik socjalny koncentruje swoją uwagę przede wszystkim na funkcjonowaniu społecznym, które jawi mu się jako nadrzędny cel pracy socjalnej. Takie rozumienie celu zakłada, iż działania pracownika socjalnego powinny się opierać na trzech podstawowych kanonach: wiedzy, umiejętnościach i wartościach. Z nich wywodzą się odpowiednie postawy w stosunku do ludzi oraz metody rozumienia i rozwiązywania ich problemów.

SYLWETKA ABSOLWENTA

Absolwent kierunku PRACA SOCJALNA będzie posiadać ogólną wiedzę socjologiczną, psychologiczną i filozoficzną pozwalającą na poznanie procesów społecznych i funkcjonowanie człowieka w otoczeniu społecznym. Absolwent będzie posiadał wiedzę przyrodniczą, medyczną i psychologiczną dającą podstawy zrozumienia zjawisk odnoszących się do systemu człowiek – środowisko oraz umożliwiającą zrozumienie procesów zachodzących w organizmie człowieka, warunkujących jego dobre funkcjonowanie biologiczne, psychiczne i społeczne. Wiedza ekonomiczna i prawna pozwoli absolwentom tego kierunku na zrozumienie mechanizmów rzutujących na system podziału i działalności służb społecznych oraz ich formalno-prawnego instrumentarium. Absolwent będzie posiadać kompetencje i umiejętności konieczne do dokonywania diagnozy sytuacji i zjawisk, które są przyczyną niedostosowania społecznego jednostek, grup i społeczności lokalnych; stosowania metod, technik i środków interwencji socjalnej oraz oceny podejmowanych działań służących rozwiązywaniu problemów w zakresie ograniczonych możliwości zdobywania środków utrzymania, dysfunkcjonalności rodziny w pełnieniu zadań opiekuńczo-wychowawczych, niepełnosprawności, patologii społecznej, nieprzystosowania społecznego i uchodźstwa; przywracania lub podtrzymywania właściwych interakcji między jednostkami a społeczeństwem; pobudzania aktywności u osób, rodzin, grup i środowisk społecznych. Absolwent będzie przygotowany do rozwiązywania problemów w obszarach rzeczywistości społecznej, w których potrzebna jest profesjonalna pomoc, a szczególnie tam, gdzie występuje niewydolność w funkcjonowaniu osobniczym i społecznym między innymi z powodu: ubóstwa, sieroctwa, przemocy w rodzinie, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, starości, bezradności, alkoholizmu, narkomanii, przestępczości, trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego, migracji oraz uchodźstwa. Absolwent będzie przygotowany do pracy w regionalnych ośrodkach polityki społecznej, powiatowych centrach pomocy rodzinie i ośrodkach pomocy społecznej, a także pracy z rodzinami zastępczymi, w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, w domach pomocy społecznej dla osób starszych oraz niepełnosprawnych intelektualnie, psychicznie i fizycznie, w jednostkach organizacyjnych do spraw zatrudnienia i przeciwdziałania bezrobociu, w ośrodkach wsparcia, w placówkach dla bezdomnych, alkoholików i narkomanów, w zakładach karnych, w ośrodkach dla uchodźców oraz organizacjach pozarządowych zajmujących się diagnozowaniem i przeciwdziałaniem nieprzystosowaniem społecznym.

Absolwent powinien znać język obcy na poziomie biegłości B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy oraz umieć się posługiwać językiem specjalistycznym z zakresu problematyki społecznej.

Absolwent będzie przygotowany do podjęcia studiów drugiego stopnia w dziedzinie nauk społecznych.

II.OPIS ZAKŁADANYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

OGÓLNE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Absolwent studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym na kierunku praca socjalna wykazuje się wiedzą, umiejętnościami i kompetencjami społecznymi niezbędnymi do:

- analizy i oceny zasobów, potrzeb oraz problemów indywidualnych i społecznych,
- tworzenia i realizacji planów pomocy indywidualnej oraz projektów socjalnych,
- udzielania pomocy w formie poradnictwa, wsparcia, pozyskiwania i wykorzystania zasobów środowiska i instytucji dla potrzeb klientów,
- motywowania i aktywizowania osób, grup i społeczności do działań samopomocowych w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych,
- współuczestniczenia w inspirowaniu, opracowaniu i wdrożeniu programów społecznych służących podniesieniu jakości życia,
- rzecznictwa interesów osób i grup wykluczonych lub narażonych na wykluczenie.

SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Cele uczenia się i planowane efekty szczegółowe odnoszą się do trzech aspektów: wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych studentów.

Podstawą prawną do opracowania efektów uczenia się na kierunku PRACA SOCJALNA, na studiach pierwszego stopnia o profilu praktycznym w głównej mierze stanowią:

- Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 11 października 2022 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2022 poz. 2202)
- Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji (Dz. U. z 2018 r., poz.2218)

OBJAŚNIENIE OZNACZEŃ:

K_ – (przed podkreślnikiem) – kierunkowe efekty uczenia się

_K – (po podkreślniku) – kategoria kompetencji społecznych 01; 02; 03 i kolejne – numer efektu uczenia się

_W – kategoria wiedzy

_U – kategoria umiejętności

P6S – charakterystyka drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji – poziom 6:

_WG – zakres i głębokość/ kompletność perspektywy poznawczej i zależności

_WK – kontekst / uwarunkowania, skutki

_UW – wykorzystanie wiedzy/ rozwiązywane problemy i wykonywane zadania

_UK – komunikowanie się/ odbieranie i tworzenie wypowiedzi, upowszechnianie wiedzy w środowisku naukowym i posługiwanie się językiem obcym

_UO – organizacja pracy/ planowanie i praca zespołowa

_UU – uczenie się/ planowanie własnego rozwoju i rozwoju innych osób

_KK – oceny/ krytyczne podejście

_KO – odpowiedzialność/ wypełnianie zobowiązań społecznych i działanie na rzecz interesu publicznego

_KR – rola zawodowa/ niezależność i rozwój etosu

**Treści efektów kierunkowych do Polskiej Ramy Kwalifikacji
dla studiów pierwszego stopnia na kierunku: PRACA SOCJALNA**

Symbol kierunkowego efektu uczenia się	Efekty uczenia się dla kierunku studiów - PRACA SOCJALNA Po zakończeniu studiów pierwszego stopnia na kierunku PRACA SOCJALNA absolwent:	Odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji poziom 6 Kod składnika opisu
WIEDZA – absolwent:		
K_W01	ma zaawansowaną wiedzę o charakterze nauk społecznych, ich miejscu w systemie nauk i relacjach do innych nauk, w tym w szczególności do nauk humanistycznych	P6S_WG
K_W02	ma zaawansowaną wiedzę o typowych rodzajach struktur i instytucji społecznych realizujących pracę socjalną i współpracujących w realizacji tych zadań, a w szczególności w ich podstawowych elementach	P6S_WG
K_W03	ma uporządkowaną zaawansowaną wiedzę z zakresu dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla pracy socjalnej, zorientowaną na zastosowania praktyczne	P6S_WG
K_W04	zna zaawansowaną terminologią z zakresu dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla pracy socjalnej	P6S_WG
K_W05	ma zaawansowaną wiedzę o relacjach między strukturami i instytucjami społecznymi działającymi w obszarze pracy socjalnej oraz ich elementami	P6S_WG
K_W06	ma zaawansowaną wiedzę o celach, organizacji i funkcjonowaniu instytucji pomocy społecznej, resocjalizacji i innych związanych z pracą socjalną	P6S_WG/K
K_W07	zna rodzaje więzi społecznych w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla kierunku praca socjalna oraz rządzące nimi prawidłowości	P6S_WG
K_W08	ma wiedzę o człowieku i jego rozwoju, w szczególności jako o podmiocie konstytuującym struktury społeczne i zasady ich funkcjonowania, w tym instytucji działających w obszarze pracy socjalnej a także działającym w tych strukturach; ma również wiedzę o biologicznych prawidłowościach rozwoju człowieka i zaburzeniach tego rozwoju	P6S_WG
K_W09	ma wiedzę o metodach i narzędziach, w tym technikach pozyskiwania danych, odpowiednich dla dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla kierunku praca socjalna, pozwalających opisywać struktury i instytucje społeczne oraz procesy w nich między nimi zachodzące, ze szczególnym uwzględnieniem instytucji pomocy społecznej, resocjalizacji, organizacji pozarządowych, ekonomii społecznej	P6S_WG/K
K_W10	ma wiedzę o normach i regułach organizujących wybrane struktury i instytucje społeczne w obszarze pracy socjalnej	P6S_WK
K_W11	ma zaawansowaną wiedzę o metodyce wykonywania zadań, normach, procedurach i dobrych praktykach stosowanych w pracy socjalnej i instytucjach ją realizujących	P6S_WG
K_W12	ma wiedzę o procesach zmian instytucji działających w obszarze pracy socjalnej oraz ich elementów, o przyczynach, przebiegu, skali i konsekwencjach tych zmian	P6S_WG
K_W13	ma wiedzę o poglądach na temat instytucji działających w obszarze pracy socjalnej oraz rodzajów więzi społecznych i ich historycznej ewolucji	P6S_WK

K_W14	ma wiedzę o ryzyku związanym z wykonywaniem zawodu pracownika socjalnego i sposobach przeciwdziałania	P6S_WG/K
K_W15	ma podstawową wiedzę o prawnych i ekonomicznych uwarunkowaniach funkcjonowania pracy socjalnej i instytucji z nią związanych	P6S_WK
K_W16	zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego	P6S_WK
K_W17	zna ogólne zasady tworzenia i rozwoju form indywidualnej przedsiębiorczości, wykorzystującą wiedzę z zakresu dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla kierunku praca socjalna	P6S_WK
UMIEJĘTNOŚCI		
– absolwent:		
K_U01	potrafi prawidłowo interpretować zjawiska społeczne (kulturowe, polityczne, prawne, ekonomiczne), specyficzne dla pracy socjalnej	P6S_UW
K_U02	potrafi właściwie analizować przyczyny i przebieg wybranych procesów i zjawisk społecznych; stosuje właściwe techniki i narzędzia badawcze w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla pracy socjalnej	P6S_UW
K_U03	potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować, użytkować informacje z zakresu pracy socjalnej, z wykorzystaniem różnych źródeł i technik	P6S_UW
K_U04	umie samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać umiejętności profesjonalne związane z pracą socjalną	P6S_UU
K_U05	potrafi wykorzystać wiedzę teoretyczną do szczegółowego opisu i praktycznego analizowania jednostkowych procesów i zjawisk społecznych (kulturowych, politycznych, prawnych, gospodarczych), mających znaczenie dla pracy socjalnej	P6S_UW
K_U06	potrafi właściwie analizować przyczyny i przebieg wybranych procesów i zjawisk społecznych (kulturowych, politycznych, prawnych, gospodarczych) specyficznych dla dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla pracy socjalnej	P6S_UW
K_U07	potrafi prognozować praktyczne skutki konkretnych zjawisk społecznych z wykorzystaniem standardowych metod i narzędzi właściwych dla dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla pracy socjalnej	P6S_UW
K_U08	prawidłowo posługuje się systemami normatywnymi oraz wybranymi normami i regułami (prawnymi, zawodowymi, etycznymi) w celu rozwiązania konkretnego zadania z zakresu dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla pracy socjalnej	P6S_UW
K_U09	posiada umiejętność wykorzystania zdobytej wiedzy zakresu pracy socjalnej, z uwzględnieniem wiadomości zdobytych podczas praktyki zawodowej	P6S_UW
K_U10	posiada umiejętność analizy proponowanego rozwiązania konkretnych problemów i proponuje odpowiednie rozstrzygnięcia właściwe dla pracy socjalnej; posiada umiejętność wdrażania proponowanych rozwiązań pomocowych	P6S_UW
K_U11	posiada umiejętność rozumienia i analizowania zjawisk społecznych, samodzielnie i w zespole planuje i realizuje projekty socjalne	P6S_UO
K_U12	posiada umiejętności organizacyjne pozwalające na planowanie i realizację zadań związanych z pracą socjalną	P6S_UO
K_U13	posiada umiejętności w zakresie oceny jakości usług związanych z pracą socjalną	P6S_UK
K_U14	potrafi stosować przepisy prawa odnoszące się do pracy socjalnej	P6S_UK

K_U15	potrafi sporządzić wniosek o przyznanie środków na realizację projektu socjalnego związanego z realizacją zadań w zakresie pracy socjalnej	P6S_UW
K_U16	potrafi ocenić przydatność różnorodnych metod, procedur, dobrych praktyk do realizacji zadań i rozwiązywania problemów dotyczących praktyki pracy socjalnej oraz wybrać i zastosować właściwy sposób postępowania	P6S_UW
K_U17	posiada umiejętność merytorycznego argumentowania z wykorzystaniem poglądów innych autorów oraz formułowania wniosków z zakresu pracy socjalnej	P6S_UW
K_U18	potrafi porozumiewać się z wykorzystaniem różnych kanałów i technik komunikacyjnych w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla pracy socjalnej	P6S_UK
K_U19	posiada umiejętność przygotowania wystąpień ustnych i prac pisemnych w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla pracy socjalnej, dotyczących zagadnień szczegółowych, z wykorzystaniem ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł	P6S_UK
K_U20	ma umiejętności językowe w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla pracy socjalnej zgodnie z wymaganiami określonymi dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia językowego	P6S_UK
K_U21	ma umiejętność samodzielnego planowania własnego rozwoju, dbania o doskonalenie związane z wykonywaną pracą	P6S_UU
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
– absolwent:		
K_K01	jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy	P6S_KK
K_K02	jest gotów do współdziałania w grupie przyjmując w niej różne role m.in. organizatora grupy, prowadzącego grupę, jej animatora z uwzględnieniem przestrzegania zasad etyki zawodowej i tradycji zawodu	P6S_KR
K_K03	potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania z zakresu pracy socjalnej	P6S_KK
K_K04	prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu pracownika socjalnego	P6S_KR
K_K05	umie uczestniczyć w przygotowaniu projektów socjalnych uwzględniając aspekty prawne, ekonomiczne i polityczne	P6S_KO
K_K06	potrafi uzupełniać i doskonalić nabytą wiedzę i umiejętności, w tym z zakresu pracy socjalnej	P6S_KK
K_K07	potrafi myśleć i działać w sposób przedsiębiorczy w obszarze usług społecznych	P6S_KO
K_K08	posiada zinterioryzowany system wartości zgodny z etyką zawodu pracownika socjalnego	P6S_KR

III.DZIEDZINA I DYSCYPLINA NAUKOWA

Dyscyplina wiodąca,

w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej w ogólnej liczbie ECTS wymaganej do ukończenia studiów pierwszego stopnia na kierunku praca socjalna.

Dziedzina nauki	Nazwa dyscypliny wiodącej	Udział procentowy punktów ECTS*
Dziedzina nauk społecznych	pedagogika	100%

SZCZEGÓLOWE ZESTAWIENIE PUNKTÓW ECTS Z PODZIAŁEM NA MODUŁY

Lp.	Przedmiot zadanie dydaktyczne	Dziedzina nauki	Dyscyplina naukowa	Liczba ECTS	Udział % punktów ECTS*
1	2	3	4		5
MODUŁ KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO					
1.	Metody i techniki studiowania	nauki społeczne	pedagogika	1	0,56
2.	Technologie informacyjne	nauki społeczne	pedagogika	2	1,11
			Razem:	3	1,67
MODUŁ KSZTAŁCENIA PODSTAWOWEGO					
1.	Wybrane zagadnienia z filozofii	nauki społeczne	pedagogika	3	1,66
2.	Podstawy socjologii	nauki społeczne	pedagogika	4	2,22
3.	Podstawy pedagogiki społecznej	nauki społeczne	pedagogika	2	1,11
4.	Psychologia różnic indywidualnych i osobowości	nauki społeczne	pedagogika	2	1,11
5.	Podstawy ekonomii	nauki społeczne	pedagogika	2	1,11
6.	Etyka społeczna	nauki społeczne	pedagogika	2	1,11
7.	Podstawy pedagogiki specjalnej	nauki społeczne	pedagogika	2	1,11
8.	Kształcenie ustawiczne	nauki społeczne	pedagogika	1	0,56
9.	Wybrane mechanizmy funkcjonowania człowieka	nauki społeczne	pedagogika	2	1,11
10.	Podstawy organizacji i zarządzania, w tym w pomocy społecznej	nauki społeczne	pedagogika	2	1,11
11.	Prawo rodzinne i opiekuńcze	nauki społeczne	pedagogika	2	1,11
12.	Wprowadzenie do metodologii badań społecznych	nauki społeczne	pedagogika	3	1,66
13.	Prawo socjalne	nauki społeczne	pedagogika	2	1,11
			Razem:	29	16,10
MODUŁ KSZTAŁCENIA KIERUNKOWEGO					
1.	Rozwój fizyczny i zdrowie człowieka	nauki społeczne	pedagogika	2	1,11
2.	Wprowadzenie do pracy socjalnej	nauki społeczne	pedagogika	8	4,44
3.	Psychologia rozwojowa	nauki społeczne	pedagogika	4	2,22
4.	Pierwsza pomoc przedmedyczna	nauki społeczne	pedagogika	2	1,11

Lp.	Przedmiot zadanie dydaktyczne	Dziedzina nauki	Dyscyplina naukowa	Liczba ECTS	Udział % punktów ECTS*
1	2	3	4		5
5.	Historia pomocy społecznej i pracy socjalnej	nauki społeczne	pedagogika	3	1,67
6.	Trening interpersonalny	nauki społeczne	pedagogika	2	1,11
7.	Polityka społeczna	nauki społeczne	pedagogika	2	1,11
8.	Poradnictwo socjalne	nauki społeczne	pedagogika	1	0,56
9.	Komunikacja z osobą niepełnosprawną	nauki społeczne	pedagogika	6	3,33
10.	Projekt socjalny	nauki społeczne	pedagogika	3	1,67
11.	Teoria i metody pracy socjalnej	nauki społeczne	pedagogika	7	3,89
12.	Podstawy psychopatologii	nauki społeczne	pedagogika	2	1,11
13.	Superwizja w pracy socjalnej	nauki społeczne	pedagogika	2	1,11
14.	Mechanizmy wpływu społecznego	nauki społeczne	pedagogika	1	0,56
15.	Modele i metody terapeutyczne	nauki społeczne	pedagogika	2	1,11
16.	Praca socjalna z rodziną	nauki społeczne	pedagogika	2	1,11
17.	Organizowanie społeczności lokalnej	nauki społeczne	pedagogika	3	1,67
18.	Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	nauki społeczne	pedagogika	3	1,67
19.	Komunikacja interpersonalna	nauki społeczne	pedagogika	2	1,11
20.	Techniki informatyczne w pomocy społecznej	nauki społeczne	pedagogika	1	0,56
21.	Resocjalizacja w pracy socjalnej	nauki społeczne	pedagogika	3	1,67
22.	Profilaktyka i terapia uzależnień	nauki społeczne	pedagogika	3	1,67
23.	Praca środowiskowa z osobami z zaburzeniami psychicznymi	nauki społeczne	pedagogika	4	2,22
24.	Dialog motywacyjny	nauki społeczne	pedagogika	2	1,11
25.	Psychogerontologia	nauki społeczne	pedagogika	3	1,67
Razem:				73	40,57
MODUŁ OGÓLNOUCZELNIANY					
1.	Język obcy	nauki społeczne	pedagogika	8	4,44
2.	Wychowanie fizyczne (w tym samoobrona)	nauki społeczne	pedagogika	0	0,00
3.	Seminarium dyplomowe i przygotowanie pracy dyplomowej	nauki społeczne	pedagogika	10	5,56
Razem:				18	10,00
MODUŁ PRZEDMIOTÓW DO WYBORU					
1.	Praktyka zawodowa (śródsemestralna) Praktyka zawodowa (wakacyjna) Praktyka zawodowa ciągła (wakacyjna) Praktyka zawodowa (śródsemestralna)	nauki społeczne	pedagogika	32	17,78
2.	Zajęcia do wyboru: • Zaburzenia osobowości • Interwencja kryzysowa • Techniki oddziaływań społecznych • Oddziaływanie społeczne przedsiębiorstw społecznych	nauki społeczne	pedagogika	25	13,89

Lp.	Przedmiot zadanie dydaktyczne	Dziedzina nauki	Dyscyplina naukowa	Liczba ECTS	Udział % punktów ECTS*
1	2	3	4		5
	<ul style="list-style-type: none"> • Diagnoza społeczna i socjoterapeutyczna • Umiejętności diagnostyczne i społeczne pracownika socjalnego • Współczesne dylematy rozwoju cywilizacji • Cywilizacja współczesna i globalne problemy • Zdrowie publiczne i system opieki zdrowotnej • Profilaktyka i promocja zdrowia w pracy socjalnej • Diagnoza i planowanie pomocy ofiarom przemocy domowej • Praca edukacyjna i korekcyjna ze sprawcami przemocy • Przedsiębiorczość • Ekonomia społeczna • Praca z rodziną z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi • Metodyka opiekuńczo-wychowawcza, w tym w pieczy zastępczej 				
Razem:				57	31,67
OGÓLEM:				180	100

IV. BUDOWA PROGRAMU KSZTAŁCENIA

Program kształcenia w zakresie pracy socjalnej zbudowany jest z pięciu modułów:

1. Moduł kształcenia ogólnego,
2. Moduł kształcenia podstawowego
3. Moduł kształcenia kierunkowego,
4. Moduł ogólnouczeniowy
5. Moduł przedmiotów do wyboru

Moduł kształcenia ogólnego – obejmuje 30 godz. na studiach stacjonarnych, za które student może uzyskać 3 punkty ECTS. Moduł ten obejmuje przedmioty wprowadzające studentów w tok studiowania i realizowane są w pierwszych semestrach dając podstawę do dalszego kształcenia.

Moduł kształcenia podstawowego – obejmuje 270 godz. na studiach stacjonarnych, za które student może uzyskać 29 punktów ECTS. Moduł podstawowy obejmuje przedmioty z dziedziny nauk społecznych i humanistycznych podstawowych dla kierunku Praca socjalna oraz dyscyplin pokrewnych takich jak: socjologia, psychologia, pedagogika, filozofia, ekonomia, prawo, zarządzanie, nauki o zdrowiu, metodologia. Przedmioty wchodzące w skład tego modułu dają podstawę do kształcenia kierunkowego.

Moduł kształcenia kierunkowego – obejmuje 910 godz. na studiach stacjonarnych, za które student może uzyskać 73 punktów ECTS. W ramach tego modułu realizowane są przedmioty kierunkowe obejmujące treści kształcenia w zakresie podstaw pracy socjalnej, problemów społecznych, nieprzystosowania społecznego, poradnictwa socjalnego, komunikacji interpersonalnej oraz polityki społecznej.

Moduł ogólnouczeniowy – obejmuje 220 godzin na studiach stacjonarnych, za które student może uzyskać 18 punktów ECTS. Moduł ten obejmuje przedmioty ujęte w planie studiów, obowiązkowe bez względu na studiowany kierunek.

Moduł przedmiotów do wyboru – obejmuje 1210 godzin na studiach stacjonarnych, za które student może uzyskać 57 punktów ECTS. Moduł ten obejmuje przedmioty ujęte w planie studiów i oferowane do wyboru, które pozwalają na rozszerzenie wiedzy w tych obszarach, które studentów interesują. Studenci realizują osiem przedmiotów spośród ośmiu oferowanych zajęć fakultatywnych o zróżnicowanej tematyce oraz instytucji pomocy społecznej, gdzie student będzie odbywał praktykę zawodową. Studenci mają także do wyboru placówki kształcenia praktycznego, w których odbywają się praktyki zawodowe. Studenci mogą odbywać praktyki zawodowe w: ośrodkach pomocy społecznej (miejskich/gminnych), centrach usług społecznych, domach pomocy społecznej, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, szpitalach, centrach integracji społecznej, klubach integracji społecznej, placówkach służby zdrowia, regionalnych ośrodkach polityki społecznej, zakładach karnych, krajowych organizacjach pozarządowych.

Moduły kształcenia z uwzględnieniem form dydaktycznych, godzin zajęć, punktów ECTS

Nazwa przedmiotu/ modułu zajęć	kod modułu — kod przedmiotu	Forma / Formy zajęć						Łączna liczba godzin	Liczba punktów w ECTS
		W	Ćw	K	S	ZP	PZ		
MODUŁ I. MODUŁ KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO (MKO)									
Metody i techniki studiowania	MKO_MiTS	15						15	1
Technologie informacyjne	MKO_TI		15					15	2
RAZEM:		15	15					30	3
MODUŁ II. MODUŁ KSZTAŁCENIA PODSTAWOWEGO (MKP)									
Etyka społeczna	MKP_ESp	20						20	2
Kształcenie ustawiczne	MKP_KU			10				10	1
Wprowadzenie do metodologii badań społecznych	MKP_WdMB S	20	15					35	3

Nazwa przedmiotu/ modułu zajęć	kod modułu — kod przedmiotu	Forma / Formy zajęć						Łączna liczba godzin	Liczba punktó w ECTS
		W	Ćw	K	S	ZP	PZ		
Podstawy ekonomii	MKP_PE	20						20	2
Podstawy organizacji i zarządzania, w tym w pomocy społecznej	MKP_POiZ			20				20	2
Podstawy pedagogiki specjalnej	MKP_PPSp.	15						15	2
Podstawy pedagogiki społecznej	MKP_PPe	25						25	2
Podstawy socjologii	MKP_PS	20	10					30	4
Prawo rodzinne i opiekuńcze	MKP_PRIO	15						15	2
Prawo socjalne	MKP_PSc	20						20	2
Psychologia różnic indywidualnych i osobowości	MKP_PRIiO	20						20	2
Wybrane mechanizmy funkcjonowania człowieka	MKP_WMFC z	20						20	2
Wybrane zagadnienia z filozofii	MKP_WZzF	20						20	3
RAZEM:		215	25	30				270	29
MODUŁ III. MODUŁ KSZTAŁCENIA KIERUNKOWEGO (MKK)									
Dialog motywacyjny	MKK_DM	20	10					30	2
Historia pomocy społecznej i pracy socjalnej	MKK_HPSPS	20						20	3
Komunikacja interpersonalna	MKK_KI			30				30	2
Komunikacja z osobą niepełnosprawną cz. I.	MKK_KzON	10	20					30	2
Komunikacja z osobą niepełnosprawną cz. II.	MKK_KzON	10	10			20		40	4
Mechanizmy wpływu społecznego	MKK_MWSp	20						20	1
Modele i metody terapeutyczne	MKK_MiMT	20	10					30	2
Organizowanie społeczności lokalnej	MKK_OSL	10	15			20		45	3
Pierwsza pomoc przedmedyczna	MKK_PPP		30					30	2
Podstawy psychopatologii	MKK_PPs	10	15					25	2
Polityka społeczna	MKK_PSp	15	15					30	2
Poradnictwo socjalne	MKK_PSc					15		15	1
Praca socjalna z rodziną	MKK_PSzR	10	20					30	2
Praca środowiskowa z osobami, z zaburzeniami psychicznymi	MKK_PzOZP	20	30					50	4
Profilaktyka i terapia uzależnień	MKK_PU	20	20					40	3
Projekt socjalny	MKK_PS	10	20			10		40	3
Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	MKK_PPwR	20	20					40	3
Psychogerontologia	MKK_PsGe	10	10			10		30	3
Psychologia rozwojowa	MKK_PR	20	15					35	4
Resocjalizacja w pracy socjalnej	MKK_RwPS	20	20					40	3
Rozwój fizyczny i zdrowie człowieka	MKK_RFiZC Z	20						20	2
Superwizja w pracy socjalnej	MKK_SwPS	10	20					30	2
Techniki informatyczne w pomocy społecznej	MKK_TIwPS		15					15	1
Teoria i metody pracy socjalnej cz. I.	MKK_TIMPS	20	20					40	3
Teoria i metody pracy socjalnej cz. II.	MKK_TiMPS	20	20					40	4
Trening interpersonalny	MKK_TI	10	20					30	2
Wprowadzenie do pracy socjalnej cz. I.	MKK_WdoPS	30				15		45	5

Nazwa przedmiotu/ modułu zajęć	kod modułu — kod przedmiotu	Forma / Formy zajęć						Łączna liczba godzin	Liczba punktó w ECTS
		W	Ćw	K	S	ZP	PZ		
Wprowadzenie do pracy socjalnej cz. II	MKK_WdoPS	20				20		40	3
RAZEM:		395	375	30		110		910	73
MODUŁ IV. MODUŁ OGÓLNOUCZELNIANY (MOU)									
Język obcy	MOU_JO		120					120	8
Seminarium dyplomowe i przygotowanie pracy dyplomowej	MOU_SD				40			40	10
Wychowanie fizyczne (w tym samoobrona)	MOU_WF		60					60	0
RAZEM:		-	180	-	40	-	-	220	18
MODUŁ V. MODUŁ PRZEDMIOTÓW DO WYBORU (MPDW)									
Praktyka zawodowa (śródsesemstralna)	MOU_WPZŚ						480	480	16
Praktyka zawodowa (wakacyjna)	MOU_WPZW						480	480	16
Zajęcia do wyboru - aktywność • Ekonomia społeczna • Przedsiębiorczość	MPDW_Esp MPDW_Prz	20	10					30	3
Zajęcia do wyboru - diagnoza • Diagnoza społeczna i socjoterapeutyczna • Umiejętności diagnostyczne i społeczne pracownika socjalnego	MPDW_DSSt MPDW_UDIS	20	10					30	3
Zajęcia do wyboru - oddziaływania społeczne • Oddziaływanie społeczne przedsiębiorstw społecznych • Techniki oddziaływań społecznych	MPDW_OSP S MPDW_TOS	20	10					30	3
Zajęcia do wyboru - pomoc dzieciom • Praca z rodziną z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi • Metodyka opiekuńczo-wychowawcza w tym: w pieczy zastępczej	MPDW_PRDS E MPDW_MOWPZ	20	10					30	3
Zajęcia do wyboru - przemoc • Diagnoza i planowanie pomocy ofiarom przemocy domowej • Praca edukacyjna i korekcyjna ze sprawcami przemocy	MPDW_DPPO P MPDW_PEKSP	20	10					30	3
Zajęcia do wyboru - psychologia • Zaburzenia osobowości • Interwencja kryzysowa	MPDW_ZOs MPDW_IKr	20	20					40	4
Zajęcia do wyboru - rozwój cywilizacji • Cywilizacja współczesna i globalne problemy • Współczesne dylematy rozwoju cywilizacji	MPDW_CWGP MPDW_WDRC	20	10					30	3
Zajęcia do wyboru - zdrowie • Profilaktyka i promocja zdrowia w pracy socjalnej • Zdrowie publiczne i system opieki zdrowotnej	MPDW_PPZPS MPDW_ZPSO Z	20	10					30	3
RAZEM:		160	90	-	-	-	960	1210	57
OGÓLEM:		785	685	60	40	110	960	2640	180

V. HARMONOGRAM REALIZACJI PROGRAMU STUDIÓW/PLAN STUDIÓW I STOPNIA obowiązujący od roku akademickiego 2026/2027 – profil praktyczny – w 3-letnim cyklu kształcenia w SYSTEMIE STACJONARNYM w Państwowej Akademii Nauk Stosowanych im. Ignacego Mościckiego w Ciechanowie

Wydział Nauk o Zdrowiu i Nauk Społecznych KIERUNEK: PRACA SOCJALNA

Lp.	Przedmiot	Rodzaj modułu Kod przedmiotu	FORMA ZAJĘĆ - LICZBA GODZIN												Ogółem godzin	Suma punktów ECTS	Forma zaliczenia
			ZAJĘCIA TEORETYCZNE								Zaj. PRAKTYCZNE I PRAKTYKA ZAWODOWA						
			FORMA ZAJĘĆ								ZAJĘCIA Praktyczne		PRAKTYKA Zawodowa				
			Wykład		Ćwiczenia		Konwersatorium		Seminarium		Liczba godzin	ECTS	Liczba godzin	ECTS			
Liczba godzin	ECTS	Liczba godzin	ECTS	Liczba godzin	ECTS	Liczba godzin	ECTS										
ROK I SEMESTR I																	
MODUŁ KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO																	
1	Metody i techniki studiowania	MKO_MiTS	15	1										15	1	Z/O	
MODUŁ KSZTAŁCENIA PODSTAWOWEGO																	
2	Wybrane zagadnienia z filozofii	MKP_WZzF	20	3										20	3	E	
3	Podstawy socjologii	MKP_PS	20	2	10	2								30	4	Z/O	
4	Podstawy pedagogiki społecznej	MKP_PPe	25	2										25	2	Z/O	
5	Psychologia różnic indywid. i osobowości	MKP_PRIiO	20	2										20	2	Z/O	
MODUŁ KSZTAŁCENIA KIERUNKOWEGO																	
6	Rozwój fizyczny i zdrowie człowieka	MKK_RFiZCZ	20	2										20	2	Z/O	
7	Wprowadzenie do pracy socjalnej cz. I.	MKK_WdoPS	30	3						15	2			45	5	Z/O	
8	Psychologia rozwojowa	MKK_PR	20	2	15	2								35	4	E	
9	Historia pomocy społecznej i pracy socjalnej	MKK_HPSPS	20	3										20	3	Z/O	
10	Pierwsza pomoc przedmedyczna	MKK_PPP			30	2								30	2	Z/O	
MODUŁ OGÓLNOUCZELNIANY																	
11	Język obcy	MOU_JO			30	2								30	2	Z/O	
12	Wychowanie fizyczne (w tym samoobrona)	MOU_WF			30	0								30	0	Zal	
Razem I semestr			190	20	115	8	0	0	0	0	15	2	0	0	320	30	
13	Szkolenie biblioteczne	SzB												2		Zal	
14	Szkolenie wstępne BHP i PPOŻ	BHP i PPOŻ												4		Zal	

Lp.	Przedmiot	Rodzaj modułu Kod przedmiotu	FORMA ZAJĘĆ - LICZBA GODZIN												Ogółem godzin	Suma punktów ECTS	Forma zaliczenia
			ZAJĘCIA TEORETYCZNE						Zaj. PRAKTYCZNE I PRAKTYKA ZAWODOWA								
			FORMA ZAJĘĆ						ZAJĘCIA Praktyczne			PRAKTYKA Zawodowa					
			Wykład		Ćwiczenia		Konwersatorium		Seminarium		Liczba godzin		ECTS	Liczba godzin			
Liczba godzin	ECTS	Liczba godzin	ECTS	Liczba godzin	ECTS	Liczba godzin	ECTS	Liczba godzin	ECTS	Liczba godzin	ECTS	Liczba godzin	ECTS				
ROK I SEMESTR II																	
MODUŁ KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO																	
1	Technologie informacyjne	MKO_TI			15	2									15	2	Z/O
MODUŁ KSZTAŁCENIA PODSTAWOWEGO																	
2	Etyka społeczna	MKP_ESp	20	2											20	2	Z/O
3	Podstawy pedagogiki specjalnej	MKP_PPSp.	15	2											15	2	Z/O
4	Kształcenie ustawiczne	MKP_KU					10	1							10	1	Z/O
5	Wybrane mechanizmy funkcjonowania człowieka	MKP_WMFCz	20	2											20	2	Z/O
6	Podstawy organizacji i zarządzania, w tym w pomocy społecznej	MKP_POiZ					20	2							20	2	Z/O
7	Podstawy ekonomii	MKP_PE	20	2											20	2	Z/O
MODUŁ KSZTAŁCENIA KIERUNKOWEGO																	
8	Trening interpersonalny	MKK_TI	10	1	20	1									30	2	Z/O
9	Wprowadzenie do pracy socjalnej cz. II	MKK_WdoPS	20	2						20	1				40	3	E
10	Polityka społeczna	MKK_PSp	15	1	15	1									30	2	E
MODUŁ OGÓLNOUCZELNIANY																	
11	Język obcy	MOU_JO			30	2									30	2	Z/O
12	Wychowanie fizyczne (w tym samoobrona)	MOU_WF			30	0									30	0	Zal
MODUŁ PRZEDMIOTÓW DO WYBORU																	
13	Praktyka zawodowa (wakacyjna)	MPDW_WPZW											240	8	240	8	Z/O
Razem II semestr			120	12	110	6	30	3	0	0	20	1	240	8	520	30	

Lp.	Przedmiot	Rodzaj modułu Kod przedmiotu	FORMA ZAJĘĆ - LICZBA GODZIN												Ogółem godzin	Suma punktów ECTS	Forma zaliczenia
			ZAJĘCIA TEORETYCZNE						Zaj. PRAKTYCZNE I PRAKTYKA ZAWODOWA								
			FORMA ZAJĘĆ						ZAJĘCIA Praktyczne			PRAKTYKA Zawodowa					
			Wykład		Ćwiczenia		Konwersatorium		Seminarium		Liczba godzin	ECTS	Liczba godzin	ECTS			
Liczba godzin	ECTS	Liczba godzin	ECTS	Liczba godzin	ECTS	Liczba godzin	ECTS										
ROK II SEMESTR III																	
MODUŁ KSZTAŁCENIA PODSTAWOWEGO																	
1	Prawo rodzinne i opiekuńcze	MKP_PRIO	15	2											15	2	E
MODUŁ KSZTAŁCENIA KIERUNKOWEGO																	
2	Poradnictwo socjalne	MKK_PSc								15	1				15	1	Z/O
3	Komunikacja z osobą niepełnosprawną cz. I.	MKK_KzON	10	1	20	1									30	2	Z/O
4	Projekt socjalny	MKK_PS	10	1	20	1				10	1				40	3	Z/O
5	Teoria i metody pracy socjalnej cz.I.	MKK_TIMPS	20	2	20	1									40	3	Z/O
6	Mechanizmy wpływu społecznego	MKK_MWSp	20	1											20	1	Z/O
7	Podstawy psychopatologii	MKK_PPs	10	1	15	1									25	2	Z/O
MODUŁ OGÓLNOUCZELNIANY																	
8	Język obcy	MOU_JO			30	2									30	2	Z/O
MODUŁ PRZEDMIOTÓW DO WYBORU																	
9	Zajęcia do wyboru - diagnoza • Diagnoza społeczna i socjoterapeutyczna, • Umiejętności diagnostyczne i społeczne pracownika socjalnego	MPDW_DSSt MPDW_UDIS	20	2	10	1									30	3	Z/O
10	Zajęcia do wyboru - zdrowie • Profilaktyka i promocja zdrowia w pracy socjalnej • Zdrowie publiczne i system opieki zdrowotnej	MPDW_PPZPS MPDW_ZPSOZ	20	2	10	1									30	3	Z/O
11	Praktyka zawodowa (śródsemestralna)	MPDW_WPZŚ										240	8	240	8	Z/O	
Razem III semestr			125	12	125	8			0	0	25	2	240	8	515	30	

Lp.	Przedmiot	Rodzaj modułu Kod przedmiotu	FORMA ZAJĘĆ - LICZBA GODZIN												Ogółem godzin	Suma punktów ECTS	Forma zaliczenia
			ZAJĘCIA TEORETYCZNE								Zaj. PRAKTYCZNE I PRAKTYKA ZAWODOWA						
			FORMA ZAJĘĆ								ZAJĘCIA Praktyczne		PRAKTYKA Zawodowa				
			Wykład		Ćwiczenia		Konwersatorium		Seminarium		Liczba godzin	ECTS	Liczba godzin	ECTS			
			Liczba godzin	ECTS	Liczba godzin	ECTS	Liczba godzin	ECTS	Liczba godzin	ECTS							
ROK II SEMESTR IV																	
MODUŁ KSZTAŁCENIA PODSTAWOWEGO																	
1	Wprowadzenie do metodologii badań społecznych	MKP_WdMBS	20	2	15	1								35	3	E	
MODUŁ KSZTAŁCENIA KIERUNKOWEGO																	
2	Komunikacja z osobą niepełnosprawną cz. II.	MKK_KzON	10	1	10	1					20	2		40	4	Z/O	
3	Superwizja w pracy socjalnej	MKK_SwPS	10	1	20	1								30	2	Z/O	
4	Teoria i metody pracy socjalnej cz.II.	MKK_TiMPS	20	2	20	2								40	4	E	
MODUŁ OGÓLNOUCZELNIANY																	
5	Język obcy	MOU_JO			30	2								30	2	E	
MODUŁ PRZEDMIOTÓW DO WYBORU																	
6	Zajęcia do wyboru - psychologia • Zaburzenia osobowości, • Interwencja kryzysowa	MPDW_ZOs MPDW_IKr	20	2	20	2								40	4	Z/O	
7	Zajęcia do wyboru - oddziaływania społeczne • Oddziaływanie społeczne przedsiębiorstw społecznych • Techniki oddziaływań społecznych	MPDW_OSPS MPDW_TOS	20	2	10	1								30	3	Z/O	
8	Praktyka zawodowa ciągła (wakacyjna)	MPDW_WPZW										240	8	240	8	Z/O	
Razem IV semestr			100	10	125	10	0	0	0	0	20	2	240	8	485	30	

Lp.	Przedmiot	Rodzaj modułu Kod przedmiotu	FORMA ZAJĘĆ - LICZBA GODZIN												Ogółem godzin	Suma punktów ECTS	Forma zaliczenia
			ZAJĘCIA TEORETYCZNE						Zaj. PRAKTYCZNE I PRAKTYKA ZAWODOWA								
			FORMA ZAJĘĆ						ZAJĘCIA Praktyczne		PRAKTYKA Zawodowa						
			Wykład		Ćwiczenia		Konwersatorium		Seminarium		Liczba godzin	ECTS	Liczba godzin	ECTS			
Liczba godzin	ECTS	Liczba godzin	ECTS	Liczba godzin	ECTS	Liczba godzin	ECTS										
ROK III SEMESTR V																	
MODUŁ KSZTAŁCENIA PODSTAWOWEGO																	
1	Prawo socjalne	MKP_PSc	20	2											20	2	E
MODUŁ KSZTAŁCENIA KIERUNKOWEGO																	
2	Praca socjalna z rodziną	MKK_PSzR	10	1	20	1									30	2	Z/O
3	Modele i metody terapeutyczne	MKK_MiMT	20	1	10	1									30	2	Z/O
4	Organizowanie społeczności lokalnej	MKK_OSL	10	1	15	1				20	1				45	3	Z/O
5	Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	MKK_PPwR	20	2	20	1									40	3	E
6	Techniki informatyczne w pomocy społecznej	MKK_TlwPS			15	1									15	1	Z/O
7	Komunikacja interpersonalna	MKK_KI					30	2							30	2	Z/O
MODUŁ OGÓLNOUCZELNIANY																	
8	Seminarium dyplomowe i przygotowanie pracy dyplomowej	MOU_SD							20	5					20	5	Z/O
MODUŁ PRZEDMIOTÓW DO WYBORU																	
9	Zajęcia do wyboru - aktywność • Ekonomia społeczna • Przedsiębiorczość	MPDW_Esp MPDW_Prz	20	2	10	1									30	3	Z/O
10	Zajęcia do wyboru - przemoc • Diagnoza i planowanie pomocy ofiarom przemocy domowej • Praca edukacyjna i korekcyjna ze sprawcami przemocy	MPDW_DPPOP MPDW_PEKSP	20	2	10	1									30	3	Z/O
11	Praktyka zawodowa (śródsemestralna)	MPDW_WPZŚ										120	4	120	4	Z/O	
	Razem V semestr		120	11	100	7	30	2	20	5	20	1	120	4	410	30	

Lp.	Przedmiot	Rodzaj modułu Kod przedmiotu	FORMA ZAJĘĆ - LICZBA GODZIN												Ogółem godzin	Suma punktów ECTS	Forma zaliczenia
			ZAJĘCIA TEORETYCZNE								Zaj. PRAKTYCZNE I PRAKTYKA ZAWODOWA						
			FORMA ZAJĘĆ								ZAJĘCIA Praktyczne		PRAKTYKA Zawodowa				
			Wykład		Ćwiczenia		Konwersatorium		Seminarium		Liczba godzin	ECTS	Liczba godzin	ECTS			
			Liczba godzin	ECTS	Liczba godzin	ECTS	Liczba godzin	ECTS	Liczba godzin	ECTS							
ROK III SEMESTR VI																	
MODUŁ KSZTAŁCENIA KIERUNKOWEGO																	
1	Resocjalizacja w pracy socjalnej	MKK_RwPS	20	2	20	1									40	3	E
2	Profilaktyka i terapia uzależnień	MKK_PU	20	2	20	1									40	3	E
3	Praca środowiskowa z osobami z zaburzeniami psychicznymi	MKK_PzOZP	20	2	30	2									50	4	Z/O
4	Dialog motywacyjny	MKK_DM	20	1	10	1									30	2	Z/O
5	Psychogerontologia	MKK_PsGe	10	1	10	1				10	1				30	3	Z/O
MODUŁ OGÓLNOUCZELNIANY																	
6	Seminarium dyplomowe i przygotowanie pracy dyplomowej	MOU_SD							20	5					20	5	Z/O
MODUŁ PRZEDMIOTÓW DO WYBORU																	
7	Zajęcia do wyboru - rozwój cywilizacji • Cywilizacja współczesna i globalne problemy • Współczesne dylematy rozwoju cywilizacji	MPDW_CWGP MPDW_WDRC	20	2	10	1									30	3	Z/O
8	Zajęcia do wyboru - pomoc dzieciom • Praca z rodziną z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi • Metodyka opiekuńczo-wychowawcza, w tym: w pieczy zastępczej	MPDW_PRDSE MPDW_MOWPZ	20	2	10	1									30	3	Z/O
9	Praktyka zawodowa (śródssemestralna)	MPDW_WPZŚ										120	4	120	4	Z/O	
Razem VI semestr			130	12	110	8	0	0	20	5	10	1	120	4	390	30	
Ogółem Rok I – III Sem. I-VI			785	77	685	47	60	5	40	10	110	9	960	32	2640	180	

VI. TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTÓW

Opis procesu prowadzącego do uzyskania efektów uczenia się z podziałem na moduły:

A. MODUŁ I. MODUŁ KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO

1. Metody i techniki studiowania

Efekty uczenia się dla kierunku: K_W16, K_W17, K_U04, K_U09, K_U12, K_U14, K_K03, K_K05.

Specyfika Uczelni: charakterystyka kierunku studiów, regulamin studiów, regulamin organizacyjny Uczelni, plany studiów, specyfika procesu studiowania na kierunku praca socjalna. Specyfika funkcjonowania studenta na Uczelni: prawa i obowiązki studenta, akademicki savoir-vivre, kodeks etyki studenta, system pomocy materialnej; ma wiedzę na temat przedsiębiorczości, podejmuje aktywne działania w środowisku lokalnym. Wydziałowy system zapewnienia jakości posiada umiejętność zarządzania czasem, samodzielnie przygotowuje prezentacje, projekty oraz opracowania portfolio. Aktywność studencka: Samorząd Studentów, organizacje studenckie, Koło naukowe, współpraca z zagranicą. Internetowy System Antyplagiatowy: regulamin procedury antyplagiatowej, Ogólnopolskie Repozytorium Prac Dyplomowych.

2. Technologie informacyjne

Efekty uczenia się dla kierunku: K_W09, K_U03, K_U19, K_K02, K_K06.

Podstawowe funkcje, zadania i obsługa systemu operacyjnego Windows. Ogólna budowa zestawu komputerowego. budowa zestawu komputerowego, poszczególne elementy zestawu, ich parametry i cechy oraz związek z efektywnym wykonaniem zadania. Edytor tekstu Word: formatowanie dokumentów – akapity, tabulatory, nagłówki i stopka, podział dokumentu na sekcje. Tworzenie i edycja tabel w programie Word. Arkusz kalkulacyjny Excel: budowa arkusza, wprowadzanie danych, formatowanie arkusza, podstawowe funkcje arkuszowe. Graficzna prezentacja danych, tworzenie i modyfikowanie wykresów. Tworzenie prezentacji multimedialnych – Power Point: rola prezentacji komputerowej i możliwości jej zastosowania, zasady tworzenia nowej prezentacji, animacje w prezentacji: animacja tekstu, animacja zdjęć i rysunków, kolejność animacji, określanie czasu animacji, dźwięki towarzyszące animacjom, pokaz slajdów: parametry przejścia slajdów, próba tempa prezentacji, podkład dźwiękowy pokazu, pokazy niestandardowe, komentarze w prezentacji. Tworzenie materiałów w aplikacji CANVA.

B. MODUŁ KSZTAŁCENIA PODSTAWOWEGO

1. Etyka społeczna

Efekty uczenia się dla kierunku: K_W11, K_W13, K_W14, K_W16, K_U08, K_U10, K_K04.

Etyka jako nauka: definiowanie etyki, źródła etyki, działy etyki. Rozwój myśli etycznej i najważniejsze kierunki etyczne. Etyka społeczna a etyka indywidualna w zakresie podmiotowym i przedmiotowym. Główne stanowiska i teorie w etyce społecznej. Normy i wartości etyczne. Rozwój moralny człowieka. Spory moralne – osadzone w kontekście historycznym, narodowym, społecznym i jednostkowym. Wyzwania i zagrożenia bioetyczne – wybrane zagadnienia. Prawo naturalne i kodeksy etyczne. Etyka i etos pracownika socjalnego.

2. Kształcenie ustawiczne

Efekty uczenia się dla kierunku: K_W01, K_W05, K_U01, K_U05, K_K01.

Podstawowe pojęcia oraz istota i składniki kształcenia ustawicznego. Cele i zadania kształcenia ustawicznego i andragogiki. Edukacja dorosłych jako kulturowa i cywilizacyjna konieczność. Formy organizacyjne kształcenia ustawicznego. Sposoby uczenia się dorosłych. Dorosły jako uczeń. Nauczyciele dorosłych. Kształcenie dorosłych – szanse i ograniczenia.

3. Wprowadzenie do metodologii badań społecznych

Efekty uczenia się dla kierunku: K_W04, K_W09, K_U01, K_U11, K_U16, K_K03, K_K08

Wprowadzenie w zagadnienia dotyczące metodologii badań społecznych: typy badań i ich ogólna charakterystyka; znaczenie teorii w badaniach społecznych. Konceptualizacja i definiowanie podstawowych terminów istotnych dla prowadzonych badań. Podmiot, przedmiot i cele badań. Schemat badań i ich organizacja oraz dobór próby do badań. Charakterystyka procesu badawczego w metodach jakościowych i metodach ilościowych, formułowanie problemów (pytań) i hipotez badawczych. Dobór metod do badań. Podstawowe metody i techniki badań społecznych: techniki ankietowe, wywiady (swobodny, kwestionariuszowy, focus), obserwacje, analiza dokumentów, case study, badania terenowe, metody wizualne. Opracowywanie i interpretacja zebranych wyników, ich zastosowanie społeczne (implikacje dla praktyki pracy socjalnej). Etyka badań naukowych: rzetelność naukowa, zgoda na udział w badaniu, ochrona osób/instytucji badanych: anonimowość, poufność, ochrona danych osobowych, prawa autorskie, plagiat i autoplagiat. Struktura (etapy) procesu badawczego- planowanie projektu badawczego. Rodzaje skal w badaniach społecznych. Konceptualizacja badania i operacjonalizacja problemu badawczego - praca w grupach. Propozycje tematów badawczych na pracę zaliczeniową. Zasady tworzenia kwestionariusza ankiety i scenariusza wywiadu. Elementy wnioskowania statystycznego - korelacja (zależności) między zmiennymi, miary tendencji centralnej. Prezentacje graficzne wyników zadania badawczego. Refleksja empiryczna.

4. Podstawy ekonomii

Efekty uczenia się dla kierunku: K_W15, K_U06, K_K07,

Podstawy ekonomii: podmioty gospodarki rynkowej / (gospodarstwo domowe, przedsiębiorstwo, państwo) / czynniki produkcji / rynek (mechanizm rynkowy) / koordynator procesów gospodarczych / krzywa możliwości produkcyjnych. Mechanizmy rynku: prawo popytu, / prawo podaży, / równowaga rynkowa, / elastyczność . Determinanty decyzji: gospodarstw domowych - konsumpcja i użyteczność / przedsiębiorstw – koszty wytwarzania. Konkurencja: doskonała / monopol / oligopol. Cykl koniunkturalny – fazy. Miary aktywności gospodarczej: PKB wg wydatków / PKB wg dochodów. Bezrobocie. Bilans płatniczy państwa. Budżet państwa.

5. Podstawy organizacji i zarządzania, w tym w pomocy społecznej

Efekty uczenia się dla kierunku: K_W02, K_W06, K_W11, K_U02, K_U08, K_K02, K_K03, K_K07

Charakterystyka jednostek pomocy społecznej na szczeblu samorządowym, powiatowym, wojewódzkim i rządowym, realizujących pracę socjalną oraz zasady współpracy z podmiotami ekonomii społecznej i organizacjami pozarządowymi. Organizacja, struktura i zadania pomocy społecznej realizowane przez jednostki organizacyjne pomocy społecznej na poziomie samo-rządowym – samorząd województwa, samorząd powiatowy. Omówienie metod, normy procedur i dobrych praktyk stosowanych w pracy socjalnej i instytucjach ją realizujących, umiejętność posługiwania się aktami normatywnymi w organizacji i zarządzaniu pomocą społeczną (ustawy, zarządzenia, rozporządzenia) w celu pomocy osobom i rodzinom wymagającym wsparcia. Cechy zarządzania zasobami ludzkimi, budowanie nowej kultury organizacyjnej w jednostkach pomocy społecznej, cechy dobrego lidera, asertywność lidera/osoby zarządzającej, rola komunikacji w zespole, budowanie zaufania. Pozytywne i negatywne skutki zarządzania. Źródła i techniki stosowane przy analizowaniu, wyszukiwaniu selekcjonowaniu informacji przy opracowaniu lokalnych programów społecznych. Cele jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, priorytety służące realizacji określonych zadań w zakresie pomocy jednostce, rodzinie i społeczności lokalnej. Priorytety służące realizacji określonych zadań z zakresu pracy socjalnej. Rola dobrego planowania w sferze usług społecznych, współpraca z podmiotami ekonomii społecznej społecznych. Cechy zarządzania zasobami ludzkimi. Pozytywne i negatywne skutki zarządzania w jednostce organizacyjnej pomocy społecznej.

6. Podstawy pedagogiki specjalnej

Efekty uczenia się dla kierunku: K_W04, K_W08, K_U02, K_U07, K_U18, K_K02, K_K04, K_K06.

Terminologia pedagogiki specjalnej i jej subdyscypliny. Problem odchylenia od normy oraz jego konsekwencje osobnicze i społeczne. Typologia podopiecznych pedagogiki specjalnej. Wybrane zagadnienia z pedagogiki osób niewidomych i słabowidzących. Wybrane zagadnienia z pedagogiki osób niesłyszących i słabosłyszących. Wybrane zagadnienia z pedagogiki osób z niepełnosprawnością intelektualną. Wybrane zagadnienia z pedagogiki osób

z autyzmem i Zespołem Aspergera, oraz zaburzenia emocjonalne. Wybrane zagadnienia z pedagogiki resocjalizacyjnej i profilaktyki niedostosowania społecznego. Niedostosowanie społeczne, aspołeczność, antyspołeczność, demoralizacja, przestępczość. Metody wspierania osób z niepełnosprawnością. Społeczne i pedagogiczne mechanizmy kształtowania postaw podopiecznych Problem współpracy z rodziną lub opiekunem podopiecznych z niepełnosprawnościami. System i instytucje wsparcia dla osób nie radzących sobie życiowo z uwagi na: deficyty intelektualne, zdrowotne, socjalizacyjne.

7. Podstawy pedagogiki społecznej

Efekty uczenia się dla kierunku: K_W02, K_W05, K_W13, K_U01, K_U02, K_K03, K_K06.

Pedagogika społeczna jako nauka. Geneza, koncepcje uprawiania dyscypliny, główni przedstawiciele. Interdyscyplinarność pedagogiki społecznej. Pedagogika społeczna a praca socjalna. Współczesne konteksty pedagogiki społecznej i pracy socjalnej. Diagnoza w pedagogice społecznej. Cele diagnozy. Typy diagnoz. Obszary badawcze w pedagogice społecznej. Metody, techniki i narzędzia badawcze wykorzystywane w diagnozie środowisk wychowawczych. Dylematy etyczne diagnosty. Dysfunkcjonalność państwa i instytucji. Rola organizacji pozarządowych i wolontariatu w rozwiązywaniu problemów osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Problematyka zdrowia w pedagogice społecznej. Sytuacja społeczna osób chorych, niepełnosprawnych i starych. Ubóstwo jako przejaw niesprawiedliwości społecznej i przedmiot pracy socjalnej. Deprywacja potrzeb ludzkich jako przyczyna rozwarstwienia społeczeństw. Bezdomność – polskie propozycje rozwiązywania problemu. Bezrobocie jako problem społeczny. Programy aktywizacji społecznej i zawodowej osób bezrobotnych. Środowisko społeczne jako środowisko wychowania Środowiska wychowania naturalnego. Rodzina – przemiany funkcji i struktury. Grupa rówieśnicza jako środowisko wychowawcze i agenda socjalizacji. Sąsiedztwo – specyfika, procesy, kierunki zmian.

8. Podstawy socjologii

Efekty uczenia się dla kierunku: K_W03, K_W05, K_W07, K_W08, K_W10, K_W13, K_U01, K_U02, K_U05, K_U06, K_U10, K_U11, K_K01, K_K02, K_K03.

Socjologia jako nauka: wybrane refleksje presocjologiczne / przedmiot socjologii, jej definicje i definicje / socjologia a inne nauki społeczne / subdyscypliny socjologii / początki socjologii – socjologia pozytywistyczna a socjologia humanistyczna, / wieloparadygmatyczność socjologii i jej podstawowe paradygmaty (funkcjonalizm, interakcjonizm symboliczny, teorie konfliktu, teorie wymiany) / funkcje socjologii. Typy i koncepcje społeczeństw: tradycyjne (łowieckie, rolnicze) / nowoczesne, ponowoczesne: / ryzyka, / globalne, / konsumpcyjne, / informatyczne, / społeczeństwo obywatelskie a państwo, naród a społeczeństwo. Formy aktywności społecznej i relacji międzyludzkich: od zachowania do interakcji społecznej / interakcja społeczna - pojęcie i jej teorie / stosunek społeczny i role społeczne / komunikacja społeczna jako forma aktywności społecznej. Socjologia problemów społecznych: problem społeczny – wieloaspektowość pojęcia / typologia problemów społecznych / diagnoza problemów społecznych / patologie społeczne i kontrola społeczna. Struktura społeczna i podstawowe poziomy stratyfikacji społecznej: nierówności społeczne / stratyfikacja społeczna / klasy, warstwy, partie / ruchliwość społeczna. Wybrane formy życia społecznego: kryterium życia społecznego / kategorie, zbiory społeczne / zbiorowość społeczna / społeczność lokalna / grupa społeczna / spójność grupy / klasyfikacje grup społecznych / rozwiązywanie konfliktów w grupie. Socjalizacja: pojęcie i rodzaje socjalizacji / proces socjalizacji w ujęciu teorii psychologicznych i socjologicznych / dewiacja, anomia, neutralizacja, stygmatyzacja, zróżnicowane powiązania. Świat kultury: pojęcie i definicje kultury / kategorie kultury / anatomia kultury – subkultury a kontrkultury / oddziaływanie kultury na życie społeczne. Podstawy metodologii badań społecznych, badania ilościowe i jakościowe, techniki badań społecznych, zasady budowy kwestionariusza ankiety. Repetytorium . Społeczeństwo i jego przejawy – kształtowanie wyobraźni socjologicznej. Jednostka a społeczeństwo – istota skomplikowanej relacji. Aktywność i komunikacja społeczna – od teorii do praktyki. Diagnoza i analiza problemów społecznych w praktyce.

9. Prawo rodzinne i opiekuńcze

Efekty uczenia się dla kierunku: K_W02, K_W03, K_W04, K_U01, K_U04, K_K04, K_K06.

Wybrane pojęcia z zakresu prawoznawstwa oraz prawa rodzinnego i opiekuńczego, pojęcie źródeł prawa – ze szczególnym uwzględnieniem źródeł prawa rodzinnego. Problematyka opieki i kurateli, w tym przesłanki i ustanowienia opiekuna i kuratora, jego uprawnienia i kompetencje oraz nadzór nad wykonywaniem opieki i kurateli. Prawne regulacje dotyczące instytucji małżeństwa, w tym zasady prawa małżeńskiego, przesłanki zawarcia małżeństwa, przeszkody małżeńskie, prawa i obowiązki małżonków, sposoby ustania związku małżeńskiego. Prawne podstawy ustalenia

pochodzenia dziecka – ustalenia macierzyństwa oraz sposoby ustalenia ojcostwa dziecka. Władza rodzicielska oraz podstawy ingerencji w jej wykonywanie (ograniczenie, zawieszenie i pozbawienie władzy rodzicielskiej).

10. Prawo socjalne

Efekty uczenia się dla kierunku: K_W10, K_U13, K_K06.

Zasady procedury administracyjnej: zasad postępowania administracyjnego, właściwości organów prowadzących postępowanie, wszczęcia postępowania, decyzji administracyjnych ich zmiany i uchylania. Podstawowe pojęcia z zakresu prawa socjalnego. Aspekty prawne ochrony zdrowia psychicznego, w tym postępowanie w sprawie diagnostyki i leczenia psychiatrycznego osób chorych psychicznie. Organy prowadzące działania z zakresu profilaktyki, pomocy i wsparcia osób z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin. Zasady pomocniczości i jej znaczenia w działaniach z zakresu wsparcia beneficjenta. Formułowanie decyzji administracyjnych dotyczących świadczeń z pomocy społecznej. Zagadnienia niezdolności do pracy i samodzielnej egzystencji oraz niepełnosprawności. Zasady pomocy postpenitencjarnej.

11. Psychologia różnic indywidualnych i osobowości

Efekty uczenia się dla kierunku: K_W01, K_W02, K_U01, K_U06, K_K01.

Różnice indywidualne – wprowadzenie. Przedmiot i podstawowe pojęcia psychologii różnic indywidualnych. Ujęcie historyczne a współczesne aspekty psychologii różnic indywidualnych. Uwarunkowania i determinanty różnic indywidualnych. Społeczne konsekwencje badań nad różnicami indywidualnymi. Różnice międzypłciowe. Temperament i jego znaczenie funkcjonalne. Mechanizmy biologiczne temperamentu. Przegląd klasycznych i współczesnych teorii temperamentu. Temperament i Regulacyjna Teoria Temperamentu J. Strelau'a. Teoria Poszukiwania Doznań M. Zuckermana, Teoria Temperamentu PEN H. Eysencka, Neuropsychologiczny Model Temperamentu J. Graya. Znaczenie temperamentu w funkcjonowaniu jednostki. Inteligencja i uzdolnienia. Pojęcie i struktura inteligencji. Biologiczne i poznawcze korelaty inteligencji. Pomiar inteligencji. Znaczenie funkcjonalne inteligencji. Inteligencja emocjonalna. Kreatywność i twórczość. Zdolności: inteligencja – Opis fenomenu inteligencji, koncepcje inteligencji, narzędzia do mierzenia (Test inteligencji WAIS, Matryce Raven'a), funkcjonalne znaczenie inteligencji. koncepcja inteligencji wielorakich H. Gardnera i model inteligencji J.B. Carrolla. Kreatywność i twórczość. Style poznawcze. Różnice indywidualne w stylach uczenia się i myślenia. Test Twórczego Myślenia Torrance'a (TTCT) – analiza. Osobowość jako zespół cech. Stałość i zmienność cech osobowości i temperamentu. Model Wielkiej Piątki. Funkcjonalne znaczenie cech osobowości. System JA jako centralna struktura osobowości. Kształtowanie się tożsamości.

12. Wybrane mechanizmy funkcjonowania człowieka

Efekty uczenia się dla kierunku: K_W08, K_U01, K_U02, K_K01.

Wybrane czynniki regulujące zachowanie człowieka. Fizjologiczne mechanizmy zachowania. Rola układu nerwowego i dokrewnego w reakcji na bodziec. Psychologiczne mechanizmy funkcjonowania człowieka Myślenie. Style myślenia. Styl atrybucji źródeł i zasięgu zdarzeń. Atrybucje cech. Tendencyjność spostrzegania rzeczywistości. Percepcja i apercepcja. Złudzenie optyczne. Czynniki wpływające na percepcję drugiego człowieka. Społeczne mechanizmy funkcjonowania człowieka. Postawa społeczna. Czynniki kształtujące postawy społeczne. Empatia. Spostrzeganie społeczne. Rola stereotypów i uprzedzeń. System przekonań i oczekiwań jako podstawa zachowania.

13. Wybrane zagadnienia z filozofii

Efekty uczenia się dla kierunku: K_W01, K_W02, K_W03, K_08, K_U01, K_U08, K_K01, K_K02.

Wprowadzenie do filozofii: pochodzenie i znaczenie pojęcia *filozofia*, przedmiot filozofii, ogólna charakterystyka filozofii i zmienność jej dziejów, główne stadia rozwoju europejskiej myśli filozoficznej. Aparatura pojęciowa: najważniejsze kategorie filozoficzne. Wybór z dziejów myśli filozoficznej (ze szczególnym uwzględnieniem problematyki społecznej i etycznej). Wybrane nurty filozofii współczesnej Wybrane zagadnienia z teorii poznania Wybrane zagadnienia z antropologii filozoficznej Wybrane zagadnienia z aksjologii Dylematy etyczne społeczeństwa pluralistycznego. Jego stosunek do: kary śmierci, aborcji, eutanazji, samobójstw, rozwodów, pornografii, związków partnerskich, inżynierii genetycznej.

C. MODUŁ KSZTAŁCENIA KIERUNKOWEGO

1. Dialog motywacyjny

Efekty uczenia się dla kierunku: K_W08, K_W09, K_U17, K_U18, K_K06.

Metoda dialogu motywującego. Podstawowe umiejętności związane z prowadzeniem dialogu. Ambivalencja – język zmiany i język podtrzymania. Reagowanie na język zmiany. Opracowanie planu zmiany. Doświadczanie dialogu motywującego. Uczenie się dialogu motywującego. Stosowanie dialogu motywującego. Integrowanie dialogu motywującego. Dowody empiryczne oraz ewolucja dialogu motywującego. Dialog motywujący w terapii depresji. Dialog motywujący w pracy nad myślami samobójczymi. Dialog motywujący w terapii uzależnień. Dialog motywujący jako interwencja w rzucaniu palenia. Dialog motywujący w terapii sprawców przemocy wobec partnera.

2. Historia pomocy społecznej i pracy socjalnej

Efekty uczenia się dla kierunku: K_W05, K_W15, K_U03, K_U07, K_K02, K_K03, K_K06.

Pierwsze ustawodawstwo państwowej pomocy społecznej na świecie Ustawodawstwo Angielskie. Od praw ubogich do ustawodawstwa Torysów. Rozwój pomocy społecznej na ziemiach polskich w XVI i XVII i XVIII wieku- formy opiekuńczości. Pomoc społeczna w okresie zaborów w Polsce – różne oblicza uregulowań prawnych. Początki systemu polityki społecznej w Polsce w okresie międzywojennym Pomoc społeczna po II Wojnie Światowej – modele pomocy społecznej. Pomoc społeczna jako ważny instrument Polityki społecznej. Okres reorganizacji pomocy społecznej w Polsce w latach - 1947-1953. Pomoc społeczna w socjalistycznym *welfare state*. Pomoc społeczna i praca socjalna w okresie transformacji ustrojowej w Polsce. Pomoc społeczna i praca socjalna w Polsce – przeszłość, teraźniejszość i przyszłość – próba refleksji.

3. Komunikacja interpersonalna

Efekty uczenia się dla kierunku: K_W01, K_W02, K_U02, K_U19, K_K01, K_K06.

Wybrane teorie komunikacji interpersonalnej. Komunikacja werbalna i niewerbalna. Ekspresja emocji. Wyrażanie postaw wobec rozmówcy. Proksemika (programowanie i wykorzystanie przestrzeni w procesie komunikacji). Zakłócenia procesu komunikacji: Nieporozumienia komunikacyjne. Nieskuteczna komunikacja. Nieumiejętność komunikowania werbalnego. Niespójność aktów komunikacyjnych. Konflikty interpersonalne: Źródła konfliktów. Rodzaje konfliktów i ich konsekwencje. Metody rozwiązywania konfliktów interpersonalnych: Interwencja w konflikt. Mediacja. Admonicja. Moderacja, koncyliacja, arbitraż. Nawiazywanie kontaktu w rozmowie z klientem. Aktywne słuchanie, wyrażanie akceptacji i zrozumienia. Techniki zadawania pytań.

4. Komunikacja z osobą niepełnosprawną cz. I.

Efekty uczenia się dla kierunku: K_W03, K_W08, K_U09, K_U10, K_U18, K_K01, K_K06.

Specyfika komunikacji z osobami z niepełnosprawnością. Komunikacja werbalna i niewerbalna w nawiązywaniu i utrzymywaniu kontaktu z osobą niepełnosprawną. Komunikacja z osobami z niepełnosprawnością intelektualną. Komunikacja z osobami głuchoniemymi i niedosłyszącymi. Komunikacja z osobami niewidomymi i słabowidzącymi. Daktylografia – alfabet palcowy. Znaki pojęć liczbowych. Znaki pojęciowe związane z pierwszym kontaktem. Znaki ideograficzne związane z pracą i zatrudnieniem. Znaki pojęciowe związane z edukacją

5. Komunikacja z osobą niepełnosprawną cz. II.

Efekty uczenia się dla kierunku: K_W03, K_W08, K_U09, K_U10, K_U18, K_K01, K_K06.

Specyfika komunikacji z osobami z niepełnosprawnością. Komunikacja z osobami ze spectrum autyzmu. Komunikacja z osobami z niepełnosprawnością ruchową. Komunikacja z osobami głuchoniemymi i niedosłyszącymi. Komunikacja z osobami niewidomymi i słabowidzącymi. Komunikacja z osobami ze schorzeniem neurologicznym lub zaburzeniami psychicznymi. Znaki ideograficzne związane ze zdrowiem. Znaki związane z domem i rodziną. Znaki pojęciowe związane z urzędami i instytucjami. Znaki ideograficzne związane z kulturą, sportem i wypoczynkiem. Znaki pojęciowe związane z rachubą czasu. Komunikowanie w języku migowym. Komunikacja z osobą niepełnosprawną intelektualnie.

Komunikacja z osobą niepełnosprawną fizycznie/likwidacja barier komunikacyjnych i architektonicznych. Komunikacja z osobą niedowidzącą i niewidomą. Komunikacja z osobami z zaburzeniami psychicznymi. Komunikacja z osobami przewlekle somatycznie chorymi. Komunikacja z osobami z niepełnosprawnością sprzężoną, porażeniem mózgowym, spectrum autyzmu.

6. Mechanizmy wpływu społecznego

Efekty uczenia się dla kierunku: K_W01, K_W02, K_U04, K_U11, K_K04, K_K06.

Pojęcie wpływu społecznego. Wybrane reguły wpływu społecznego: Reguła wzajemności, Reguła zaangażowania i konsekwencji, Konformizm, Sympatia, lubienie, autorytet, Determinanty atrakcyjności interpersonalnej, Reguła niedostępności Determinanty wpływu społecznego: poznawcze, emocjonalne, poczucie winy i wstydu a uległość. Deficyty zasobów poznawczych a skuteczność wpływu społecznego. Teoretyczne podstawy technik wpływu społecznego: Technika „stopa w drzwiach”, Technika „karate”, Technika „drzwi zatrzaśniętych przed nosem”, Techniki wykorzystujące mechanizmy egotystyczne Perswazja jako instrument wpływu społecznego (apele perswazyjne, etapy perswazji). Poszukiwanie wpływu – proces porównania społecznego. Manipulacja a wpływ społeczny. Etyczne problemy wykorzystania mechanizmów wpływu społecznego w życiu społecznym i w niektórych dziedzinach pomagania.

7. Modele i metody terapeutyczne

Efekty uczenia się dla kierunku: K_W02, K_W08, K_U01, K_U03, K_K03, K_K07

Przegląd wybranych definicji i zagadnień związanych z realizowanym przedmiotem. Terapia krótkoterminowa i ograniczona w czasie oraz terapia długoterminowa: ogólny zarys historyczny; modele terapii krótkoterminowej; najważniejsze zasady i modele interwencji; zalety i wady. Podstawowa klasyfikacja rodzajów terapii: terapia indywidualna i grupowa; dyrektywna i niedyrektywną; opartą na metodach powierzchniowych, objawowych oraz na metodach głębinowych, przyczynowych; opartą na metodach podtrzymujących oraz metodach rekonstruujących. Psychoterapia w podejściu poznawczo-behawioralnym: podstawowe założenia; techniki psychoterapeutyczne; przedmiot psychoterapii; skuteczność jej stosowania. Psychoterapia humanistyczna: ogólne założenia; rodzaje zmian oczekiwanych w wyniku oddziaływania psychoterapii humanistycznej; sposoby uzyskiwania zmian w psychoterapii humanistycznej; techniki psychoterapeutyczne; przedmiot psychoterapii. Terapia systemowa: podstawowe założenia terapii systemowej; rodzaje zmian oczekiwanych w systemowej terapii rodzin; sposoby osiągania zmian w terapii rodzin; techniki terapeutyczne; przedmiot sesji terapii rodzin. Terapia multimodalna Arnolda A. Lazarusa: podstawowe założenia; źródła problemów i sposoby radzenia sobie z nimi; zmiana (elementy skutecznej terapii, profil modalności, podejście psychoedukacyjne, podejście eklektyczne, główne składniki procesu zmiany); umiejętności i strategie. Komunikacja terapeutyczna i podstawowe umiejętności terapeutyczne. Czynniki leczące w psychoterapii. Mentalizowanie. Podstawowe techniki terapeutyczne. Techniki terapeutyczne oparte na rysunku, wyobraźni i zabawie. Techniki terapeutyczne oparte na psychodramie i relaksacji. Techniki terapeutyczne oparte na uważności.

8. Organizowanie społeczności lokalnej

Efekty uczenia się dla kierunku: K_W08, K_W10, K_W11, K_U02, K_U03, K_U11, K_K02, K_K03, K_K05

Czym jest praca socjalna w zakresie organizowania społeczności lokalnej. Organizator społeczności lokalnej: role, zadania, kompetencje, strategie działań. Organizowanie społeczności lokalnej w wymiarze instytucjonalnym i profilaktycznym. Prawne aspekty organizowania społeczności lokalnych. Społeczność lokalna jako podmiot oddziaływań: strategie mobilizacji do działania oraz narzędzia OSL. Komponenty OSL: diagnozowanie środowiska, aktywizacja, integracja, edukacja. Etapy pracy ze społecznością i motywowanie do działania. Dialog obywatelski. Grupy i organizacje: animowanie, pola aktywności, utrzymywanie aktywności. Projektowanie i wdrażanie zmian w społeczności lokalnej. Elementy ekonomii społecznej: podmioty ekonomii społecznej, rola ekonomii społecznej w przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu. Sieci: rodzaje i funkcje, współpraca międzyorganizacyjna. Projekty, programy i strategie edukacji społeczności lokalnej. Planowanie, wdrażanie, monitorowanie i ewaluacja działań. Przykłady dobrych praktyk. Pracownik socjalny jako organizator edukacji - aktywne kreowanie sytuacji edukacyjnych w społecznościach lokalnych. Dobre praktyki aktywności lokalnej.

9. Pierwsza pomoc przedmedyczna

Efekty uczenia się dla kierunku: K_W08, K_U01, K_U02, K_U03, K_U04, K_K06.

Zakres udzielania pierwszej pomocy. Prawne podstawy udzielania pierwszej pomocy. Ogólne zasady postępowania na miejscu zdarzenia. Ogólne zasady postępowania z nieprzytomnym poszkodowanym. Podstawowe zabiegi resuscytacyjne u osób dorosłych. Użycie automatycznego defibrylatora zewnętrznego u osób dorosłych. Podstawowe zabiegi resuscytacyjne u dzieci. Użycie automatycznego defibrylatora zewnętrznego u dzieci. Postępowanie w niedrożności dróg oddechowych. Postępowanie w stanach nagłych/OZW/UDARY MÓZGU.

10. Podstawy psychopatologii

Efekty uczenia się dla kierunku: K_W03, K_W04, K_W05, K_W09, K_U01, K_U02, K_K01, K_K04

Norma a patologia. Etiologia i patogeneza zaburzeń psychicznych. Schizofrenia i inne zaburzenia psychotyczne. Zaburzenia depresyjne i dwubiegunowe. Zaburzenia lękowe i inne zaburzenia związane ze stresem. Zaburzenia seksualne i zaburzenia psychoseksualne. Formy i zasady pracy socjalnej z pacjentem z psychozą schizofreniczną. Formy i zasady pracy socjalnej z pacjentem z chorobą afektywną. Rodzina pacjenta z chorobą psychiczną – możliwości współdziałania w praktyce. Terapia osób chorych psychicznie. Instytucjonalne formy pomocy i opieki nad pacjentem z zaburzeniami psychicznymi w okresie progresji i remisji choroby.

11. Polityka społeczna

Efekty uczenia się dla kierunku: K_W01, K_W02, K_W03, K_W04, K_W05, K_W06, K_W10, K_W12, K_W14, K_W15, K_U01, K_U03, K_U04, K_U05, K_U07, K_U08, K_U09, K_U11, K_U12, K_U17, K_U18, K_K01, K_K02, K_K03, K_K04, K_K05, K_K06, K_K07

Rozwój polityki społecznej i jego skutki społeczne, ekonomiczne oraz polityczne. Rola polityki społecznej w świetle różnych teorii społecznych. Społeczna nauka Kościoła a modele teoretyczne polityki społecznej. Ekonomiczne uzasadnienie interwencji państwa w polityce społecznej (efektywność a sprawiedliwość społeczna). Zastosowanie teorii ubezpieczeń w polityce społecznej. Polityka społeczna państwa wobec ubóstwa i nierówności. Polityka społeczna wobec bezrobocia a rynek pracy. Polityka społeczna wobec rodziny. Opieka zdrowotna. System edukacji. System zabezpieczenia emerytalnego. Koordynacja polityki społeczna w Unii Europejskiej. Teoria potrzeb w polityce społecznej. Pomiar rozwoju społecznego – jak badać skuteczność działań państwa w polityce społecznej? Techniki zabezpieczenia społecznego a ryzyko socjalne. Zastosowanie wybranych technik do rozwiązywania problemów społecznych. System emerytalny w Polsce. Ocena, dylematy i potencjalne reformy. Wymiary ubóstwa: ubóstwo skrajne w Polsce, zasięg i zróżnicowanie, zasięg ubóstwa relatywnego i pogłębionej deprivacji. Niedostatek w Polsce, zasięg i zróżnicowanie. Wybrane wskaźniki wykluczenia społecznego.

12. Poradnictwo socjalne

Efekty uczenia się dla kierunku: K_W04, K_W09, K_U03, K_U05, K_U09, K_K03, K_K04

Pojęcie poradnictwa jako formy działania na obszarze społecznym. Podmiot i przedmiot działania poradniczego. Rodzaje działania poradniczego: poradnictwo dyrektywne, liberalne i dialogowe. Postawy poradnicze: ekspert, informator, konsultant, spolegliwy opiekun, leseferysta. Klient pomocy społecznej jako podmiot działania w poradnictwie. Poradnictwo jako interakcja międzyosobowa i działalność zorganizowana. Konstrukcja i przekazanie porady w ramach poradnictwa socjalnego.

13. Praca socjalna z rodziną

Efekty uczenia się dla kierunku: K_W01, K_W02, K_W03, K_W08, K_U06, K_U07, K_U10, K_U11, K_K02, K_K03, K_K07

Praca socjalna z rodziną - model funkcjonowania rodziny, postawy rodzicielskie, funkcjonowanie społeczne rodziny. Obszary dysfunkcji w rodzinie - problemy socjalne, problemy wychowawcze, problemy psychologiczne, problemy

społeczne. Proces diagnozowania i praca z: rodziną osoby niepełnosprawnej, dziećmi zaniedbanymi wychowawczo, rodziną zastępczą i adopcyjną, rodziną niepełną i zrekonstruowaną, rodziną z problemem alkoholowym, rodziną z problemem przemocy, rodzina z problemem biedy i bezrobocia. Sposoby rozwiązywania problemów w rodzinie – interwencja kryzysowa w rodzinie, terapia rodzinna, asystent rodzinny. Instytucje pracujące z dzieckiem i rodziną – formy opieki nad małym dzieckiem, formy opieki i wychowania w wieku szkolnym, formy opieki zastępczej, formy opieki rewalidacyjnej, formy opieki resocjalizacyjnej, formy opieki leczniczej i rehabilitacyjnej.

14. Praca środowiskowa z osobami, z zaburzeniami psychicznymi

Efekty uczenia się dla kierunku: K_W01, K_W02, K_U04, K_U11, K_K02, K_03.

Idea pracy środowiskowej i jej wyznaczniki. Terapie środowiskowe pacjenta psychiatrycznego. Procedury działania interwencyjnego. Trudności w nawiązaniu kontaktu pomocowego z osobą z zaburzeniami psychicznymi i ich wpływ na przygotowanie i przebieg interwencji. Motywowanie do uczestnictwa w procesie terapeutycznym. Trening umiejętności społecznych jako podstawowa forma pracy z osobą z zaburzeniami psychicznymi. Projektowanie treningu umiejętności społecznych. Metody pracy stosowane w treningu umiejętności społecznych. Umiejętności społeczne i ich rozwijanie. Wykorzystanie zasobów instytucjonalno- organizacyjnych oraz potencjału osobowego do przygotowania i organizacji interwencji oraz oddziaływań treningowo- terapeutycznych. Realizacja oddziaływań treningowo- terapeutycznych na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi.

15. Profilaktyka i terapia uzależnień

Efekty uczenia się dla kierunku: K_W01, K_W02, K_W04, K_U03, K_U04, K_U05, K_K04, K_K05.

Pojęcie i zadania profilaktyki: I-rzędowej, II-rzędowej, III-rzędowej. Poziomy profilaktyki. Rodzaje i formy oddziaływań profilaktycznych. Przyczyny i rodzaje uzależnień. Formy i metody leczenia uzależnień. Uzależnienie od alkoholu – etiologia, objawy, formy pracy. Uzależnienie od nikotyny – etiologia, objawy, formy pracy. Uzależnienie od substancji psychoaktywnych – etiologia, objawy, formy pomocy. Uzależnienia behawioralne (hazard). Uzależnienia behawioralne (gry komputerowe, telefon). Inne uzależnienia behawioralne. Konstruowanie programów profilaktycznych. Strategie informacyjne. Strategie edukacyjne. Strategie alternatyw i zmniejszania szkód. Prowadzenie zajęć profilaktycznych w obszarze profilaktyki uzależnień od substancji i uzależnień behawioralnych.

16. Projekt socjalny

Efekty uczenia się dla kierunku: K_W04, K_W11, K_U06, K_U11, K_K05

Projekt socjalny – omówienie kluczowych terminów i zagadnień. Rodzaje, cele, wartości i zastosowanie projektu socjalnego. Zasady konstruowania projektów socjalnych. Budowa projektu socjalnego – omówienie etapów tworzenia projektu. Podstawowe metody, techniki i narzędzia wykorzystywane w procesie diagnozowania problemów dla potrzeb projektu. Ewaluacja w projekcie socjalnym: istota, rodzaje, funkcje i modele ewaluacji. Autoewaluacja jako rodzaj ewaluacji. Monitoring a ewaluacja. Diagnoza problemu – formułowanie na podstawie studium przypadku: opis, ocena, konkluzja, postulowanie, hipoteza. Wybór metod i technik wykorzystywanych w procesie diagnozowania: obserwacja, wywiad, ankieta, analiza dokumentów. Operacjonalizacja projektu: cel główny, cele szczegółowe, działania, wskaźniki, zasoby, partnerzy, metody i techniki, kosztorys, narzędzia oceny, czas realizacji. Realizacja projektu na podstawie studium przypadku: wzajemna komunikacja, konflikty interpersonalne, dysponowanie środkami finansowymi, monitorowanie. Ewaluacja i zamknięcie projektu: odpowiedniość, przygotowanie projektu, efektywność, skuteczność, wpływ, trwałość. Metodologia projektów Europejskiego Funduszu Społecznego: identyfikacja, planowanie, opracowanie, finansowanie, realizacja, ewaluacja. Przykłady projektów finansowanych m.in. z Europejskiego Funduszu Społecznego. Konstruowanie i realizacja wybranego projektu socjalnego: diagnozowanie problemu, przygotowanie projektu w zespołach, realizacja projektu, podsumowanie i zakończenie projektu. Ewaluacja i zamknięcie projektu: odpowiedniość, przygotowanie projektu, efektywność, skuteczność, wpływ, trwałość.

17. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

Efekty uczenia się dla kierunku: K_W03, K_W10, K_W11, K_U03, K_U05, K_U10, K_K02, K_K03, K_K07.

Definicja przemocy domowej; rodzaje przemocy; cykle przemocy domowej; konsekwencje doświadczania przemocy domowej (syndrom sztokholmski, wyuczona bezradność, proces wiktimizacji, PTSD). Podstawy prawne działań

związanych z przeciwdziałaniem przemocy domowej (Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej; Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieskie Karty”; Ustawa o pomocy społecznej); Procedury postępowania interwencyjnego w sytuacjach związanych z przemocą domową dla jednostek pomocy społecznej. Rola samorządu w przeciwdziałaniu przemocy domowej. Funkcje i zadania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz grupy diagnostyczno-pomocowej. Działania pracownika socjalnego w ramach prowadzonej procedury Niebieskie Karty oraz współpraca z innymi podmiotami na rzecz osób dotkniętych przemocą domową. Usługa społeczna – praca socjalna a metodyczne postępowanie pracownika socjalnego wobec osób/rodzin doświadczających przemocy domowej oraz sprawców przemocy domowej. Diagnoza i ocena sytuacji osoby/rodziny doświadczającej przemocy oraz wyznaczanie celów działania. Zasady interwencji kryzysowej – pracownik socjalny w pierwszym kontakcie z ofiarą przemocy domowej; budowa planu bezpieczeństwa. Schematy niewłaściwych postaw i zachowań kamuflujących sprawców przemocy. Budowa pakietu usług dla osób doświadczających przemocy domowej oraz stosujących przemoc – program oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych.

18. Psychogerontologia

Efekty uczenia się dla kierunku: K_W04, K_W05, K_U03, K_U10, K_K04, K_K06.

Starość jako stadium rozwojowe – szanse i zagrożenia psychospołeczne. Rozwój w okresie późnej dorosłości w koncepcji rozwoju psychospołecznego E. Eriksona. Kryzys psychospołeczny w okresie starzenia się. Psychologiczne aspekty bólu, doznawania chorób i ograniczeń w okresie starości. Funkcjonowanie poznawcze osób starszych. Zespoły otępienne u osób w starszym wieku. Ostre stany psychiatryczne w kontekście starości. Komunikacja z osobami w podeszłym wieku. Komunikacja terapeutyczna ukierunkowana na rozwinięcie potencjału osoby starszej. Specyfika diagnozowania zasobów osób starszych. wsparcie środowiskowe w kontekście zasobów psychologicznych i społecznych w kontekście osób starszych. Pomoc psychologiczna osobom starszym. Problemy opiekunów rodzinnych osób z zespołami otępiennymi, rodzaje pomocy i wsparcia. Długoterminowa opieka nad ludźmi starszymi; cele, wyzwania i jakość opieki. Sposoby realizacji potrzeb integracji, użyteczności i autonomii u osób w podeszłym wieku. Komunikacja terapeutyczna ukierunkowana na rozwinięcie potencjału osoby starszej. Wspieranie u osoby starszej konstruktywnej adaptacji do starości. Wsparcie interwencyjne oraz pomoc psychologiczna wobec osób starszych.

19. Psychologia rozwojowa

Efekty uczenia się dla kierunku: K_W01, K_W08, K_U01, K_U08, K_K03, K_K08

Obszar psychologii rozwoju. Rodzaje i charakterystyka zmiennych rozwojowych. Metody stosowane w badaniu rozwoju człowieka. Plan eksperymentu. Obserwacja. Badanie podłużne i poprzeczne w psychologii rozwojowej. Rozwój człowieka jako przedmiot zainteresowania psychologii. Teoria przywiązania (Bowlby). Teoria rozwoju psychospołecznego Eriksona. Teorie zadań rozwojowych w biegu życia. Rola środowiska rodzinnego w rozwoju osobowości. Rodzaje rodzin dysfunkcyjnych. Okres płodowy. Charakterystyka i rodzaje teratogenów. Rozwój dziecka w okresie wczesnego dzieciństwa. Rozwój czynności poznawczych. Rozwój zabawy. Rozwój mowy i komunikacji. Rozwój emocjonalny i społeczny. Średnie dzieciństwo. Wiek przedszkolny. Rozwój somatyczny i aktywność ruchowa. Rozwój procesów poznawczych. Zmiany rozwojowe pamięci. Czynności myślowe. Rozwój funkcji symbolicznej. Dziecięce teorie umysłu. Rozwój mowy i komunikacji. Rozwój emocjonalny i społeczny. Stadia rozwoju moralnego dziecka. Adolescencja wczesna i późna. Zmiany rozwojowe we wczesnej adolescencji: wiek dorastania. Fizjologiczne przemiany organizmu oraz ich konsekwencje w sferze emocji i obrazu własnej osoby. Zmiany w zakresie czynności poznawczych. Rozwój społeczny. Charakterystyka i zmiany rozwojowe okresu młodzieńczego – późnej adolescencji. Zaburzenia i trudności okresu dorastania. Typowe i atypowe wzorce rozwoju w okresie dzieciństwa – wczesne symptomy zaburzeń rozwojowych (np. zaburzenia ze spektrum autyzmu, ADHD, opóźnienia rozwoju mowy i funkcji poznawczych). Charakterystyka okresu dorosłości Zadania rozwojowe wczesnej dorosłości. Rozwój fizyczny. Rozwój poznawczy. Rozwój osobowości w tym okresie. Problemy rozwojowe średniej dorosłości. Zmiany w czynnościach poznawczych. Zmiany nastawienia wobec świata i siebie. Zaburzenia funkcjonowania w dorosłości (kryzysy rozwojowe, zaburzenia adaptacyjne, wypalenie zawodowe, zaburzenia osobowości w kontekście rozwojowym). Biologiczny wymiar starzenia się i starości. Psychospołeczny wymiar starości (wymiar psychologiczno-podmiotowy). Postawy wobec śmierci i etapy przeżywania straty i żałoby. Zaburzenia funkcjonowania poznawczego i emocjonalnego w starości (otępienie, depresja wieku podeszłego, izolacja społeczna). Wyzwania i specyfika okresu niemowlęcego. Wyzwania i specyfika okresu poniemowlęcego. Wyzwania i specyfika okresu przedszkolnego. Wyzwania i specyfika okresu wczesnoszkolnego. Wyzwania i specyfika okresu dorastania. Wyzwania i specyfika okresu dorosłości. Wyzwania i specyfika okresu starzenia się i starości. Człowiek w biegu życia.

20. Resocjalizacja w pracy socjalnej

Efekty uczenia się dla kierunku: K_W04, K_W06, K_W09, K_U05, K_U11, K_K02, K_K07

Resocjalizacja jako proces ponownej socjalizacji – wyjaśnienia głównej terminologii związanej z przedmiotem zajęć. Norma i patologia w zachowaniu ludzkim. Niedostosowanie społeczne. Pojęcia: nieprzystosowanie społeczne, wykołajenie społeczne, demoralizacja, dewiacje społeczne, przejawy i przyczyny wykołajenia społecznego, czynniki (tzw. ryzyka) wpływające na nieprzystosowanie społeczne, zaburzenia osobowości a nieprzystosowanie społeczne, zasadnicze objawy i typologie nieprzystosowania społecznego, osobowość młodzieży nieprzystosowanej społecznie. Diagnostyka resocjalizacyjna: ogólne założenia, rodzaje i modele diagnozy; podstawowe metody, techniki i narzędzia diagnostyczne wykorzystywane w diagnostyce resocjalizacyjnej i profilaktyce społecznej; wybrane narzędzia do oceny różnych aspektów nieprzystosowania społecznego, diagnoza różnicowa zaburzeń antyspołecznych - zaburzenia osobowości, skrajna aspołeczność i zaburzenia psychopatyczne. Eliminowanie rozmiarów niedostosowania społecznego: formy oddziaływań wychowawczych i korekcyjnych stosowanych w profilaktyce niedostosowania społecznego. Metody i techniki pracy resocjalizacji ze wskazaniem obszarów problemowych i roli pracy pracownika socjalnego: oparte na wpływie osobistym i sytuacyjnym, oparte na wpływie różnych grup społecznych, oparte o elementy kultury, metody twórczej resocjalizacji. Wybrane zjawiska patologii społecznej wśród nieletnich: czynniki wykołajenia społecznego – przyczyny, skutki, instytucje, cele i zadania resocjalizacji a osoba wychowanka; różnorodność i zmienność możliwości oddziaływań resocjalizacyjnych- przykłady w Polsce; nowoczesne systemy resocjalizacyjne na świecie; poszukiwanie nowych sposobów i technik resocjalizacji – przykłady; praca socjalna wsparciem dla procesu resocjalizacji. Mechanizmy i metody resocjalizacji a praca socjalna – analiza, przykłady: istota socjalizacji, wychowania i resocjalizacji. Rzeczywistość wychowawcza a problemy resocjalizacyjne; cele i granice kontroli społecznej; ideał i cele wychowania a cele resocjalizacji i pracy socjalnej; strategie, metody i techniki wychowania resocjalizacyjnego; funkcje systemu resocjalizacji w Polsce; granice resocjalizacji; wsparcie dla resocjalizacji ze strony pracy socjalnej – przykłady. Resocjalizacja w środowisku otwartym: ewolucja kurateli sądowej – analiza stanu obecnego resocjalizacyjna - rola pracy zawodowej i społecznej w resocjalizacji; organizacyjne możliwości działań resocjalizacyjnych – kuratorzy sądowi, rodziny zastępcze, Ochotnicze Hufce Pracy, środowiskowe programy resocjalizacji i wsparcia (*street workerzy* – pedagodzy uliczni, organizacje non-profit, pracownicy socjalni); rola i zadania sądu rodzinnego; rola i zadania pracy socjalnej; uwarunkowania pracy z tzw. trudną młodzieżą w placówkach szkolnych; instytucje porządku publicznego i samorządowe a potrzeby resocjalizacji – przykłady projektów. Resocjalizacja w środowisku zamkniętym: cele, zasady i przebieg resocjalizacji w środowisku zamkniętym dla nieletnich, policyjne izby dziecka, pogotowia opiekuńcze; zakłady poprawcze; zakłady karne. Zagrożenia dla procesu resocjalizacji w warunkach zamkniętych (patologie w funkcjonowaniu placówek dla nieletnich i zakładów karnych). Słabość i siła idei resocjalizacji aktualnej i potencjalnej – dyskusja. Dozór elektroniczny – rola, znaczenie. Praca socjalna wobec idei socjalizacji, resocjalizacji, penalizacji. Rola pracownika socjalnego w organizowaniu pracy profilaktyczno-resocjalizującej, forum dyskusyjne: możliwości i ograniczenia. Resocjalizacja i praca socjalna wobec nowych wyzwań.

21. Rozwój fizyczny i zdrowie człowieka

Efekty uczenia się dla kierunku: K_W08, K_U01, K_U02, K_K01, K_K02.

Okresy w ontogenezie człowieka. Czynniki rozwojowe: genetyczne, paragenetyczne, środowiskowe. Norma rozwojowa. metody Oceny rozwoju biologicznego. Wady rozwojowe. Zespoły genetyczne i chromosomalne. Medycyna prenatalna. Profilaktyka zaburzeń rozwojowych. Choroby wieku dziecięcego. Pedagogika lecznicza. Dorosłość. Dojrzałość wczesna i średnia. Przekwitanie. Problemy związane z prokreacją i pracą zawodową. Starzenie się. Teorie starzenia się. Problemy starości (podejście interdyscyplinarne). Czynniki środowiskowe i ich wpływ na powstawanie chorób: środowisko naturalne i indywidualny styl życia w generowaniu/prewencji schorzeń cywilizacyjnych („zespół X”). Promocja zdrowia i prewencja I-, II-, III- rzędowa w społeczeństwie wszystkich grup wiekowych. Udział stresu społecznego w patogenezie chorób cywilizacyjnych - relacje interpersonalne, aktywność edukacyjna, higiena psychiczna.

22. Superwizja w pracy socjalnej

Efekty uczenia się dla kierunku: K_W04, K_U01, K_U05, K_U11, K_K02, K_K03

Wyjaśnienie kluczowej terminologii i znaczenia superwizji w pracy socjalnej. Modele, formy i typy superwizji: modele: formalne, teoretyczne, typy: opiekuńcza, szkoleniowa, kierownicza, konsultacyjna, formy: indywidualna, wieloosobowa:

grupowa, koleżeńska, zespołu. Funkcje superwizji. Obszary stosowania superwizji: utrzymywanie i twórczy rozwój; definiowanie ról i zakresów obowiązków; facylitacja klimatu dobrej i twórczej praktyki; radzenie sobie ze stresem; wzajemna komunikacja. Etapy sesji superwizyjnej: ustanowienie pozytywnej relacji; wyjaśnienie celu; rozpoznanie problemu; wyobrażenie alternatyw; orientacja na rozwiązanie problemu; sugestie możliwych rozwiązań; planowanie; podsumowanie. Kontrakt w superwizji pracy socjalnej: wyjaśnienia definicyjne; kluczowe elementy zawarcia współpracy w ramach kontraktu superwizyjnego; zasady ustalane w ramach kontraktu superwizyjnego; oczekiwania superwizora i osoby superwizowanej; przebieg spotkań superwizyjnych; rozwiązywanie nieporozumień i trudności; ewaluacja sesji superwizyjnych; podpisy stron kontraktu. Komunikacja w superwizji, ćwiczenie umiejętności interpersonalnych: definicja komunikacji; kanały przekazu; formy komunikacji; funkcje komunikowania; metody zachowań asertywnych; techniki aktywnego słuchania; sposoby rozwiązywania konfliktów. Gry transakcyjne w superwizji: gry superwizowanych; gry superwizorów.

23. Techniki informatyczne w pomocy społecznej

Efekty uczenia się dla kierunku: K_W09, K_W11, K_U03, K_U10, K_U19, K_K02, K_K06.

Podstawowe pojęcia dotyczące oprogramowania biurowego np. akapit, źródło danych, pole, rekord, formuła, zadania cykliczne. Edytor tekstu Word: sprawdzanie pisowni i gramatyki w całym dokumencie, Wstawianie lub usuwanie podziału sekcji. Zagnieżdżanie tabel. Tworzenie spisu treści. Korespondencja seryjna jako przykład wykorzystania baz danych w edycji tekstu. Sporządzanie zapytań do bazy danych, modyfikacja zapytania. Arkusz kalkulacyjny Excel: zastosowanie funkcji logicznych w przeliczaniu danych. Zaawansowane funkcje wykresów. Tabele przestawne w analizie danych: kreator tabel przestawnych, zmiana układu tabeli przestawnej, praca z polami danych, polami stron, sortowanie danych. Funkcje do analizy statystycznej. Tworzenie prezentacji multimedialnych –Power Point: rola prezentacji komputerowej i możliwości jej zastosowania, zasady tworzenia nowej prezentacji, animacje w prezentacji: animacja tekstu, animacja zdjęć i rysunków, kolejność animacji, określanie czasu animacji, dźwięki towarzyszące animacjom, pokaz slajdów: parametry przejścia slajdów, próba tempa prezentacji, podkład dźwiękowy pokazu, pokazy niestandardowe, komentarze w prezentacji. Aplikacja google – kalendarz.

24. Teoria i metody pracy socjalnej cz. I. i cz. II

Efekty uczenia się dla kierunku: K_W04, K_W09, K_U05, K_U09, K_K02, K_K08

Kształtowanie się pracy socjalnej, jako profesji: ewolucja pracy socjalnej w Polsce i na świecie, definiowanie pracy socjalnej na gruncie krajowym i międzynarodowym. Praca socjalna jako celowe i zorganizowane działanie: istota, zadania i zakres pracy socjalnej, modele pracy socjalnej (środowiskowy, ekologiczny), zasady stosowane w pracy socjalnej, praca socjalna w systemie pomocy społecznej, interdyscyplinarny charakter pracy socjalnej. Wartości i dylematy etyczne w pracy socjalnej: wartość – wymiar jednostkowy, społeczny, kulturowy, problem wartości i jej zakres w pracy socjalnej, odpowiedzialność w pracy socjalnej, potrzeba etyki zawodowej, zasady i wymogi etyczne podejmowania decyzji, podstawowe dylematy etyczne w pracy socjalnej, kodeks etyczny pracownika socjalnego. Pracownik socjalny, jego umiejętności, predyspozycje i zadania: wymagania wobec kwalifikacji i umiejętności pracownika socjalnego, zadania pracownika socjalnego wynikające z ustawy o pomocy społecznej, zadania pracownika socjalnego we wspomaganiu rodziny z uwzględnieniem rodzaju problemu, pracownik socjalny jako animator lokalny, organizator sieci społecznych, lokalny polityk społeczny, konsultant, edukator, doradca, badacz – podstawowe zadania. Diagnoza społeczna jako element warsztatu pracownika socjalnego: rodzaje diagnoz i ich funkcje, rola właściwego określenia istoty problemu klienta, rodziny i źródeł dysfunkcji, podstawowe metody i techniki zbierania informacji przez pracownika socjalnego. Zapoznanie się z podstawowymi narzędziami zbierania materiału diagnostycznego stosowanymi w pracy socjalnej. Rola i zadania pracy socjalnej we współczesnej rzeczywistości społeczno-ekonomicznej. Diagnoza w pracy socjalnej, analiza sytuacji: diagnozowanie osób indywidualnych, grup, rodzin i społeczności lokalnych; ocena, analiza różnych przypadków; miejsce diagnozy i ewaluacji w działaniu służb społecznych; kwestionariusz wywiadu środowiskowego jako narzędzie zbierania danych diagnostycznych oraz ćwiczenie wykorzystania kwestionariusza wywiadu środowiskowego w sytuacji kontaktu z diagnozowanym. Metodyczne działania bezpośrednie, pośrednie, na poziomie instytucji. Praktyka pracy socjalnej z jednostką. Proces zmian: w pracy z osobami indywidualnymi, z grupami i rodzinami. Zmiany organizacyjne i środowiskowe. Asystent rodziny – praca socjalna z rodziną w środowisku otwartym. Przykłady dobrych praktyk w obszarze działań wybranych instytucji. Metodyczne działania z grupami i społecznością lokalną – zmiany organizacyjne i środowiskowe, interwencja socjalna w praktyce zasady interwencji – przykłady.

Metoda pracy z indywidualnym przypadkiem: krótki rys historyczny, podmiotowy zakres pracy z indywidualnym przypadkiem, etapy działania, modele pracy z przypadkiem, zasady w stosowaniu metody indywidualnych przypadków.

Metoda pracy grupowej: teoretyczne podstawy pracy socjalnej z grupami, rodzaje grup wymagających interwencji socjalnej, metody pracy grupowej, modele pracy z grupą (model celów społecznych, model celów naprawczych, model celów opartych na wzajemności), etapy pracy z grupą, zasady pracy grupowej, rola pracownika socjalnego w pracy z grupą. Metoda organizacji i aktywizacji społeczności lokalnej: krótki rys historyczny, podstawowe zasady organizacji społeczności lokalnej- przegląd wybranych poglądów, metoda organizacji społeczności lokalnej (metoda środowiskowa) – etapy planu działania jako procesu, zakres, funkcje, liderzy lokalni oraz techniki i formy pracy ze społecznością, motywowanie do działania, monitorowanie. System wspierania i formy pracy z rodziną: *empowerment*, interdyscyplinarny model pracy z rodziną, mediacje rodzinne, asystent rodziny – rola, znaczenie, funkcje, poradnictwo rodzinne (współporadnictwo)– wyjaśnienia definicyjne, rodzaje, modele, proces – struktura pracy z klientem. Streetworking w pracy socjalnej: wyjaśnienia definicyjne; etiologia; formy streetworkingu, cechy, umiejętności, kwalifikacje i kompetencje streetworkera w pracy z dziećmi ulicy, osobami bezdomnymi oraz uzależnionymi, zasady pracy streetworkera. Praca socjalna na rzecz osób w różnych fazach życia w różnych środowiskach kulturowych, etnicznych i towarzyszące jej – dylematy etyczne – sposoby rozwiązywania dylematów etycznych: okres niemowlęcy i dzieciństwo, okres szkolny i wiek dojrzewania, dorosłość, wiek produkcyjny, starość. Interwencja socjalna w praktyce: istota i znaczenie pojęć związanych z pracą socjalną w interwencji kryzysowej, modele interwencji socjalnej, interwencja socjalna jako proces postępowania pracownika, ćwiczenia w zastosowaniu narzędzi pracy socjalnej w praktyce (praca z dokumentacją, kontrakty socjalne). Wolontariat a praca socjalna: rola, zadania, przykłady i analiza wybranych projektów, przykłady dobrych praktyk w obszarze działań wybranych instytucji. Wypalenie zawodowe pracowników socjalnych: czynniki stwarzające zagrożenie i metody zapobiegania zjawisku, praktyczne odniesienie do problemu.

25. Trening interpersonalny

Efekty uczenia się dla kierunku: K_W05, K_W07, K_W08, K_U01, K_U10, K_U12, K_K02, K_K04, K_K08.

Kontrakt – zasady dotyczące funkcjonowania grupy treningowej. Charakterystyka procesu komunikacji; istota i znaczenie komunikacji werbalnej i pozawerbalnej; bariery w skutecznym porozumiewaniu się i ich przewycięzanie; błędy w komunikacji interpersonalnej. Aktywne słuchanie i rozumienie wypowiedzi; efektywne prowadzenie rozmów; umiejętności udzielania informacji zwrotnej. Charakterystyka asertywności i zachowań asertywnych. Ćwiczenie umiejętności interpersonalnych: - wrażliwość interpersonalna, - budowanie empatii, - umiejętność ekspresji zachowań, - udzielanie informacji zwrotnych w relacjach z innymi osobami w grupie, - analiza własnych zachowań w relacjach z innymi. Kształtowanie wrażliwości na przejawy zachowań innych osób w grupie: aktywne słuchanie, współpraca, udzielanie informacji zwrotnych. Poszerzanie samoobserwacji i konstruktywnej koncentracji na osobach z grupy: analiza zachowań i spostrzeżeń dotyczących relacji w grupie, akceptacja, poczucie własnej wartości, samoocena, autorefleksja. Trening przekazywania konstruktywnej informacji zwrotnej (feedback). Znaczenie komunikacji niewerbalnej w zawodzie pracownika socjalnego. Autoprezentacja – jak skutecznie i świadomie budować własny obraz. Wystąpienie publiczne. Komunikacja interpersonalna w sytuacji konfliktu. Mediacje i negocjacje. Trening asertywności.

26. Wprowadzenie do pracy socjalnej cz. I.

Efekty uczenia się dla kierunku: K_W01, K_W02, K_W06, K_U01, K_U02, K_U06, K_U10, K_U11, K_K02, K_K04, K_K06

Rozwój religijnej i świeckiej filantropii drogą do rozwoju pracy socjalnej. Podstawowe pojęcia z zakresu pracy socjalnej. Kształtowanie się pracy socjalnej jako profesji. Historia zawodu pracownika socjalnego w Polsce. Tworzenie sieci pracowników pomocy społecznej procesie transformacji ustrojowej. Społeczno-polityczne i prawne aspekty rozwoju pracy socjalnej w Polsce (ustawa o opiece społecznej (1923), ustawy o pomocy społecznej (1990 i 2004)). Powody udzielania pomocy społecznej w XX i XXI wieku - różnice oraz podobieństwa. Dziedziny pracy socjalnej – rola i zadania pracy socjalnej: w opiece zdrowotnej, w rehabilitacji, w systemie pieczy zastępczej, w resocjalizacji, w przeciwdziałaniu uzależnieniom, w organizacjach pozarządowych. Ewaluacja w pracy socjalnej z osobami, rodzinami i społecznością lokalną. Kiedy i w jaki sposób stosować? (pracę socjalną, poradnictwo specjalistyczne, interwencję kryzysową, diagnozę przypadku). Zadania pomocy społecznej własne i zlecone ukierunkowane na zaspokojenie niezbędnych potrzeb mieszkańców. Usytuowanie pracy socjalnej w instytucji pomocy społecznej. Rola pracownika socjalnego we współczesnym społeczeństwie. Kto może być pracownikiem socjalnym? Organizacje pozarządowe jako podmiot pracy socjalnej: czym są organizacje pozarządowe, typy organizacji pozarządowych, organizacje pozarządowe jako realizator zadań publicznych. Zawód pracownik socjalny: zawód a profesja, role zawodowe pracownika socjalnego dylematy w pracy socjalnej. Zapoznanie z sylabusem. Ustawa o pomocy społecznej – zakres ustawy, ogólne zasady pomocy społecznej. Zadania pomocy społecznej w gminie, powiecie, samorządzie województwie, zadania administracji rządowej. Świadczenia finansowe pomocy społecznej: rodzaje, kryteria uprawniające do świadczeń, procedura

przyznawania, wizyta w wybranej placówce MOPS, GOPS. Usługi: czym są usługi, specyfika usług pomocy społecznej, usługi w miejscu zamieszkania, usługi w ośrodkach wsparcia, placówki całodobowe, wizyta w wybranej placówce MOPS, GOPS, DPS, ZOL, MOS, MOW. Wywiad rodzinny środowiskowy jako narzędzie diagnozy: przeprowadzenie wywiadu, ocena zebranych informacji i formułowanie planu pomocy, wizyta w wybranej placówce: MOPS, GOPS, Klub Seniora, DPS, MOS, MOW

27. Wprowadzenie do pracy socjalnej cz. II

Efekty uczenia się dla kierunku: K_W01, K_W02, K_W06, K_U01, K_U02, K_U06, K_U10, K_U11, K_K02, K_K04, K_K06

Ochrona pracownika socjalnego, uprawnienia i zadania pracownika socjalnego, ochrona na zasadzie funkcjonariusza publicznego – KK, specjalizacje w zawodzie pracownik socjalny. Amerykańscy i Brytyjcy prekursorzy pracy socjalnej. Polscy prekursorzy pracy społecznej oraz pracy socjalnej. Praca socjalna – Ewolucja – Technologia. Rola i zadania pracownika socjalnego w pomocy społecznej. Terminologia społeczna a współczesna praca socjalna. Asystentura socjalna – profilaktyka, prewencja, interwencja, aktywizacja społeczna. Praca socjalna z rodziną: problemy współczesnej rodziny, placówki wsparcia dziennego, wizyta w placówce MOPS, GOPS, MOS, MOW, Klub Seniora. Praca socjalna z ofiarami przemocy: czym jest przemoc domowa, instytucje udzielające pomocy ofiarom, wizyta w placówce MOPS, GOPS, MOS, MOW, Klub Seniora. Praca socjalna z bezdomnymi: czym jest bezdomność, kim jest osoba bezdomna, formy i metody pomocy, wizyta w placówce. Praca socjalna z bezrobotnymi: czym jest bezrobocie, skutki społeczne bezrobocia, skutki dla rodziny, możliwości i formy pomocy, wizyta w placówce MOPS, GOPS. Praca socjalna z cudzoziemcami: proces adaptacji, instytucje udzielające pomocy, formy pomocy, wizyta w placówce MOPS, GOPS.

D.MODUŁ OGÓLNOUCZELNIANY

1. Język obcy

Efekty uczenia się dla kierunku: K_W04, K_U20, K_K01, K_K06.

Relacje międzyludzkie, człowiek, języki obce, kolokacje, prezentacja, wywiad, czasy terażniejsze, tworzenie pytań. Media, historyjki, kultura, czasy przeszłe, artykuł. Przyszłość, technologia, przypuszczenia, plany, zamierzenia. Praca, biznes, pieniądze, kariera, życie zawodowe, czasowniki modalne, list motywacyjny. Problemy, wynalazki, słowotwórstwo, przymiotniki, rozprawka typu za i przeciw. Emocje, uczucia, etapy w życiu człowieka, dom, przekazywanie wiadomości, okresy warunkowe, e-mail. Sukces, pamięć, inteligencja, wyrażanie i uzasadnianie opinii, czasy Perfect. Społeczeństwo, problemy społeczne, Internet, media, przedimki, łączniki zdań, ogłoszenie. Historia, przeszłość, słynni ludzie, strona bierna. Środowisko, ochrona środowiska, podróżowanie i turystyka, Żywnienie, recenzja, e-mail, mowa zależna, składnia czasowników. Edukacja, wykształcenie, zdania okolicznikowe i przydawkowe. Zdrowie i ochrona zdrowia, sport, dialogi, udzielanie rad. Żywnienie, zakupy i usługi, konstrukcja "have something done".

2. Seminarium dyplomowe i przygotowanie pracy dyplomowej

Efekty uczenia się dla kierunku: K_W01, K_W02, K_W09, K_U01, K_U04, K_K03, K_K06.

Wybór i określenie tematyki pracy. Ustalenie zakresu dociekań teoretycznych i zamierzeń badawczych. Zebranie literatury pozwalającej na teoretyczne opracowanie wybranego problemu. Sformułowanie pytań badawczych. Budowa narzędzia badawczego. Wykonanie badań. Ilościowa i jakościowa analiza materiału badawczego. Opracowanie wyników badań. Opracowanie całości części empirycznej pracy wraz z końcowymi wnioskami. Redakcja całości pracy – zgodnie z wytycznymi.

3. Wychowanie fizyczne (w tym samoobrona)

Efekty uczenia się dla kierunku: K_W03, K_W08, K_U03, K_U07, K_U11, K_K01, K_K06.

Terminologia stosowana w kulturystyce i sportach obronnych Podstawy walki wręcz. Pady: na plecy, na bok, z przewrotem Poruszanie się w walce: krok dostawny, przestawny. Pozycja obronna: „garda bokserska”. Ciosy rękami: prawy, lewy prosty. Kopnięcia: na krocze, na wprost, boczne. Dźwignie: podstawowa na łokcie, klucz na ramię,

na nadgarstki. Umiejętność walki w parterze. Obrona przed ciosami rękami i nogami. Trening ze zmniejszaniem obciążenia. Ćwiczenia na mięśnie klatki piersiowej – technika. Trening mięśni ramion. Tricepsy – ćwiczenia. Trening mięśni pleców i mięśni nóg. Trening mięśni brzucha. Aerobiczna „6” Weidera. Ćwiczenia wzmacniające kręgosłup. Nauka podstawowych programów treningowych. Podstawowe zasady zdrowego stylu życia. Trening a dieta oraz jej dobór do treningu. Trening kardio.

E.MODUŁ PRZEDMIOTÓW DO WYBORU

1. Praktyka zawodowa (wakacyjna)

Efekty uczenia się dla kierunku: K_W02, K_W06, K_W09, K_U02, K_U06, K_U07, K_U08, K_K01, K_K03, K_K06, K_K08

Zapoznanie z funkcjonowaniem struktury organizacyjnej, zasad organizacji pracy i podziału kompetencji, procedur, procesu planowania pracy, kontroli placówki. Poznanie specyfiki środowiska zawodowego. Podstawy prawne, normy etyczne, zakres działania i kompetencje zakładu pracy zajmującego się pomocą indywidualną i grupową. Obieg dokumentów i podstawowe procedury podejmowania decyzji. Czynności administracyjne i prace biurowe na określonych stanowiskach pracy, wykorzystanie technik komputerowych. Zapoznanie z etapami metodycznego postępowania w pracy pracownika socjalnego. Kształtowanie umiejętności zawodowych związanych bezpośrednio z miejscem odbywania praktyki. Nawiązywanie kontaktu z osobami i rodzinami korzystającymi z pomocy społecznej. Kształtowanie umiejętności skutecznego komunikowania się w organizacji, współpracy z innymi specjalistami, pracy w zespole interdyscyplinarnym. Doskonalenie umiejętności organizacji pracy własnej, pracy zespołowej, efektywnego zarządzania czasem, sumienności, odpowiedzialności za powierzone zadania. Zastosowanie metod i technik diagnostycznych w realizacji zadań pomocowych.

2. Praktyka zawodowa (śródsesemestralna); Praktyka zawodowa ciągła (wakacyjna)

Efekty uczenia się dla kierunku: K_W02, K_W06, K_W09, K_U02, K_U06, K_U07, K_U08, K_K01, K_K03, K_K06, K_K08

Zapoznanie z funkcjonowaniem struktury organizacyjnej, zasad organizacji pracy i podziału kompetencji, procedur, procesu planowania pracy, kontroli placówki, w której realizowana jest praktyka zawodowa. Zapoznanie się z zakresem czynności i odpowiedzialności służbowej pracownika socjalnego zatrudnionego w ośrodku pomocy społecznej. Podstawy prawne, normy etyczne, zakres działania i kompetencje zakładu pracy zajmującego się pomocą indywidualną i grupową. Obieg dokumentów i podstawowe procedury podejmowania decyzji. Czynności administracyjne i prace biurowe na określonych stanowiskach pracy, wykorzystanie technik komputerowych. Zapoznanie z etapami metodycznego postępowania w pracy pracownika socjalnego. Kształtowanie umiejętności zawodowych związanych bezpośrednio z miejscem odbywania praktyki. Nawiązywanie kontaktu z osobami i rodzinami korzystającymi z pomocy społecznej. Kształtowanie umiejętności skutecznego komunikowania się w organizacji, współpracy z innymi specjalistami, pracy w zespole interdyscyplinarnym. Doskonalenie umiejętności organizacji pracy własnej, pracy zespołowej, efektywnego zarządzania czasem, sumienności, odpowiedzialności za powierzone zadania.

3. Praktyka zawodowa (śródsesemestralna)

Efekty uczenia się dla kierunku: K_W02, K_W05, K_U02, K_U06, K_U07, K_U08, K_U11, K_K01, K_K03, K_K06, K_K08

Charakterystyka struktury, instytucji, zjawisk, procesów i problemów społecznych, i rozumienie ich znaczenie dla pracy socjalnej. Poznanie specyfiki środowiska zawodowego. Analiza norm i reguły funkcjonowania instytucji istotnych dla pracy socjalnej oraz źródeł i procesach ich zmian. Podstawy prawne, normy etyczne, zakres działania i kompetencje zakładu pracy zajmującego się pomocą indywidualną i grupową. Obieg dokumentów i podstawowe procedury

podejmowania decyzji. Czynności administracyjne i prace biurowe na określonych stanowiskach pracy, wykorzystanie technik komputerowych. Zapoznanie z etapami metodycznego postępowania w pracy pracownika socjalnego. Kształtowanie umiejętności zawodowych związanych bezpośrednio z miejscem odbywania praktyki. Nawiązywanie kontaktu z osobami i rodzinami korzystającymi z pomocy społecznej. Kształtowanie umiejętności skutecznego komunikowania się w organizacji, współpracy z innymi specjalistami, pracy w zespole interdyscyplinarnym. Doskonalenie umiejętności organizacji pracy własnej, pracy zespołowej, efektywnego zarządzania czasem, sumienności, odpowiedzialności za powierzone zadania. Zastosowanie metod i technik diagnostycznych w realizacji zadań pomocowych właściwych dla miejsca odbywania praktyki zawodowej

4. Zajęcia do wyboru – aktywność

4.1 Ekonomia społeczna

Efekty uczenia się dla kierunku: K_W01, K_W05, K_W06, K_W08, K_U01, K_U03, K_U04, K_U09, K_U11, K_U12. K_K01, K_K03, K_K04, K_K07, K_K08.

Pojęcia, istota, uwarunkowania, definicje, rola w życiu społecznym. Historia ekonomii, a rozwój świadomości ekonomii społecznej. Program rozwoju gospodarki społecznej w Polsce. Instytucje. Wpływ przedsiębiorstw społecznych na społeczno-gospodarczy rozwój Polski Ekonomia społeczna: między państwem, rynkiem a trzecim sektorem. Zarządzanie podmiotami ekonomii społecznej. Modele ekonomii społecznej. System pomocy społecznej a rozwój ekonomii społecznej. UE a ekonomia społeczna. Zwiększenie roli ekonomii społecznej i solidarnej w świadomości społecznej. Przedsiębiorczość społeczna a lokalny samorząd. Rola ekonomii społecznej w życiu społeczeństwa. Przedsiębiorczość społeczna w historii. Zasada dobrych praktyk. Kontekst pracy socjalnej. Wymiar przedsiębiorczości społecznej.

4.2 Przedsiębiorczość

Efekty uczenia się dla kierunku: K_W15, K_W17, K_U01, K_U04, K_K06, K_K07.

Przedsiębiorczość. Profil przedsiębiorcy. Czym jest przedsiębiorczość?. Sposoby rozumienia przedsiębiorczości. Typy przedsiębiorczości. Motywacje przedsiębiorcy. Etyka w działaniu przedsiębiorcy Charakterystyka osób przedsiębiorczych. Podstawowe cechy osób przedsiębiorczych. Przedsiębiorca jako organizator produkcji i zmian w przedsiębiorstwie. Typologia przedsiębiorców. Przedsiębiorczość a innowacyjność. Przedsiębiorca jako innowator. Ryzyko w działalności gospodarczej Test wielokrotnego wyboru odnoszący się do zagadnień omówionych na zajęciach. Operacje intelektualne biorące udział w kreatywnym rozwiązywaniu problemów: abstrahowanie, skojarzenia, dedukcja, analogia, metafora, transformacja – ćwiczenie każdej z nich. Formy prawno-organizacyjne prowadzenia działalności gospodarczej: jednoosobowa działalność gospodarcza, spółka cywilna, spółka partnerska, spółka z.o.o., spółdzielnia. Gospodarka rynkowa. Mechanizm rynkowy Gospodarka rynkowa a inne systemy. Porównanie systemów gospodarczych. Wprowadzenie podstawowych pojęć i terminów: rynek, prawo popytu, prawo podaży. Czynniki kształtujące podaż i popyt. Wzajemne oddziaływanie podaży na popyt, ceny na popyt, wpływ popytu na cenę.

5. Zajęcia do wyboru – diagnoza

5.1 Diagnoza społeczna i socjoterapeutyczna

Efekty uczenia się dla kierunku: K_W02, K_W06, K_U01, K_U04, K_K02, K_K07

Diagnoza, diagnoza społeczna, socjoterapeutyczna, diagnozowanie – wyjaśnienie podstawowej terminologii. Diagnoza (społeczna): rodzaje i typy diagnozy; najważniejsze przedmioty diagnozy społecznej w polityce społecznej. Diagnoza wstępna a diagnoza całościowa w socjoterapii; Główne metody, techniki i narzędzia diagnozy w pracy socjalnej. Etapy procesu diagnozowania problemów społecznych. Diagnoza rodziny a pracownik socjalny. Czynniki „ryzyka” w diagnozowaniu problemów rodziny. Czynniki „ryzyka” a czynniki „chroniące”. Omówienie narzędzi wykorzystywanych przez pracownika socjalnego w diagnozowaniu (wybranych) problemów rodziny. Genogram rodziny. Diagnoza socjoterapeutyczna młodzieży: zaburzenia zachowania, zasady i funkcje zaburzeń w zachowaniu młodzieży, obszary zaburzeń zachowania, narzędzia diagnostyczne wykorzystywane w socjoterapii młodzieży. Planowanie zajęć socjoterapeutycznych. Socjoterapia w pracy z młodzieżą niedostosowaną społecznie. Kompetencje

socjoterapeuty i diagnosty. Propozycje narzędzi do autodiagnozy kompetencji socjoterapeutów. Etapy i obszary diagnozy całościowej. Kontakt diagnostyczny. Obliczanie wyników i interpretacja kwestionariuszy. Wybrane kwestionariusze do diagnozy jednostki i rodziny – analiza i interpretacja. Genogram w diagnozie rodziny. Socjogram i socjometria. Techniki projekcyjne w diagnozie nastolatków i rodziny.

5.2 Umiejętności diagnostyczne i społeczne pracownika socjalnego

Efekty uczenia się dla kierunku: K_W05, K_W11, K_U02, K_U18, K_K01

Diagnoza, diagnostyka, proces diagnozowania. Rodzaje i klasyfikacje diagnozy. Miejsce diagnozy w wybranych metodach pracy socjalnej. Kompetencje i umiejętności istotne w procesie diagnozy w pracy socjalnej. Zasady postępowania diagnostycznego w poznawaniu rodziny i jej problemów. Schemat procesu diagnostycznego: metody zbierania danych diagnostycznych, typy informacji diagnostycznych, obszary diagnozowania problemów istotne w pracy socjalnej. Przykłady modelu diagnozy z uwzględnieniem wybranych obszarów problemowych. Komunikacja społeczna w diagnozie w pracy socjalnej – komunikacja werbalna i niewerbalna. Techniki aktywnego słuchania. Komunikacyjne umiejętności społeczne: komunikacja niewerbalna i jej znaczenie w kontakcie z klientem pomocy społecznej. Komunikacyjne umiejętności społeczne: wywieranie wpływu i ich znaczenie w kontakcie z klientem pomocy społecznej. Komunikacyjne umiejętności społeczne: techniki aktywnego słuchania i ich znaczenie w kontakcie z klientem pomocy społecznej. Kształtowanie umiejętności diagnostycznych i społecznych pracownika socjalnego.

6. Zajęcia do wyboru – oddziaływania społeczne

6.1 Oddziaływanie społeczne przedsiębiorstw społecznych

Efekty uczenia się dla kierunku: K_W02, K_W05, K_W09, K_U02, K_U07, K_U08, K_K04, K_K07, K_K08.

Oddziaływanie społeczne przedsiębiorstw społecznych. Przegląd definicji i pojęć. Cele pomiaru oddziaływania społecznego. Etapy pomiaru oddziaływania społecznego. Pomiar oddziaływania społecznego w Polsce. Metody pomiaru oddziaływania społecznego. Polityka społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstwa i instrumenty zarządcze. Finansowe, społeczne, prawne, etyczne, ekologiczne uwarunkowania prowadzenia działalności gospodarczej. Społecznie odpowiedzialne przedsiębiorstwo a społeczne działanie. Przedsiębiorstwo obywatelskie. Kształtowanie wizerunku przedsiębiorstwa poprzez działalność społecznie odpowiedzialną. Tworzenie kampanii społecznych. Rola naczelnego kierownictwa w budowaniu wizerunku społecznie odpowiedzialnego przedsiębiorstwa.

6.2 Techniki oddziaływań społecznych

Efekty uczenia się dla kierunku: K_W01, K_W04, K_W08, K_W09, K_U02, K_U03, K_U05, K_U09, K_U10, K_K01, K_K02, K_K03.

Wprowadzenie w zakres oddziaływań społecznych. Tradycje opiekuńczo-społeczne w Polsce. Główne środowiska społeczno-wychowawcze: rodzina, szkoła, grupa rówieśnicza, środowisko lokalne. Cele oddziaływań społecznych i socjoterapeutycznych. Rodzaje oddziaływań społecznych, psychospołecznych, wychowawczych. Obszary działalności opiekuńczo-społeczno-wychowawczej. Rozwiązywanie problemów dzieci i młodzieży w systemie opiekuńczo-społecznym. Etyczne aspekty pracy socjalnej w zakresie oddziaływania społecznego. Kategoryzacja technik wpływu, a w tym podstawowe reguły wpływu społecznego. Techniki wpływu oparte na dynamice interakcji z indagowanym. Techniki wpływu oparte o wykorzystanie emocji - znaczenie pobudzenia, nastroju i emocji: technika huśtawki emocjonalnej. Techniki wpływu odnoszące się do mechanizmów egotystycznych i autoprezentacyjnych. Sekwencyjne techniki wpływu społecznego: sposób i mechanizmy wyjaśniające ich oddziaływanie.

7. Zajęcia do wyboru – pomoc dzieciom

7.1 Praca z rodziną z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi

Efekty uczenia się dla kierunku: K_W06, K_W07, K_W08, K_U03, K_U16, K_U18, K_K01, K_K07.

Definicja rodziny, funkcje rodziny, typologia rodzin. Kryzys w rodzinie. Terminologia - dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Charakterystyka postaw rodzicielskich (wg. M. Ziemskiej, M. Plopa) – ich wpływ na współpracę z placówką, nauczycielami, szkołą, zakres wspierania dziecka ze SPE. Możliwości wspierania funkcjonowania dziecka ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w rodzinie Czynniki wpływające na funkcjonowanie rodziny dziecka z SPE (w poszczególnych okresach życia dziecka). Wpływ rodzaju zaburzeń rozwoju dziecka na funkcjonowanie rodziny: niepełnosprawność intelektualna, autyzm, niepełnosprawność sensoryczna, niepełnosprawność ruchowa, choroba przewlekła, inne SPE. Utrudnienia życiowe rodziców (matki, ojcowie) i rodzeństwo dzieci z SPE oraz uwarunkowania funkcjonowania (czynniki podmiotowe, socjodemograficzne, społeczne, materialne). Koncepcje adaptacji rodziny w kontekście niepełnosprawności (choroby przewlekłej) dziecka. Problemy adaptacji rodziny do choroby lub niepełnosprawności dziecka. Problematyka zespołu wypalenia sił u rodziców dzieci z niepełnosprawnością Uwarunkowania specyfiki pracy z rodziną dziecka ze specjalnymi potrzebami edukacyjnym w poszczególnych okresach życia dziecka (z uwzględnieniem czynników po stronie rodziców, po stronie szkoły/placówki, po stronie nauczycieli, specjalistów). Relacje między rodziną dziecka ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi a specjalistami. Zasady diagnozowania sytuacji rodzinnej dziecka ze SPE. Personalizowanie procesu wychowania w zależności od zdiagnozowanych zróżnicowanych potrzeb i możliwości uczniów. Wsparcie społeczne rodziny dziecka ze SPE. Rodzaje i źródła wsparcia społecznego. Formalne i nieformalne systemy wsparcia społecznego rodziny dziecka ze SPE. Założenia i metody wspierania rodziny dziecka ze specjalnymi potrzebami edukacyjnym w całym cyklu jego życia.

7.2 Metodyka opiekuńczo-wychowawcza w tym: w pieczy zastępczej

Efekty uczenia się dla kierunku: K_W05, K_W07, K_W08, K_W09, K_W11, K_U10, K_U11, K_U17, K_K02, K_K03, K_K08.

Podstawowe zadania i metody pracy opiekuńczo-wychowawczej. Formy pracy opiekuńczo-wychowawczej w pieczy zastępczej. Specyfika i funkcjonowanie systemu rodzinnej pieczy zastępczej: rodziny zastępcze spokrewnione, rodziny zastępcze niezawodowe, rodziny zastępcze zawodowe, rodzinne Domy Dziecka, rodziny zastępcze pomocowe Kategorie kompetencji i standardy rodzinnej pieczy zastępczej. Specjalistyczne usługi na rzecz dziecka w sytuacji izolacji – zajęcia terenowe w wybranych formach rodzinnej pieczy zastępczej. Projektowanie i organizowanie specjalistycznej pracy opiekuńczo-wychowawczej z dzieckiem w rodzinie zastępczej – plan pomocy dziecku, rodziną zastępczą – plan pracy rodziny zastępczej, Ćwiczenie przeprowadzania: oceny sytuacji dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej, oceny rodziny zastępczej. Funkcjonowanie instytucjonalnej pieczy zastępczej, zajęcia terenowe w wybranych placówkach opiekuńczo-wychowawczych: placówki opiekuńczo-wychowawcze interwencyjne, placówki opiekuńczo-wychowawcze socjalizacyjne, placówki opiekuńczo – terapeutyczne, rodzinne domy dziecka, wioski dziecięce. Planowanie i organizowanie pracy opiekuńczo-wychowawczej w pieczy instytucjonalnej: indywidualny plan pracy z dzieckiem i rodziną. praca zespołowa na rzecz powrotu dziecka do rodziny biologicznej. Projektowanie i organizowanie pracy opiekuńczo-wychowawczej w procesie usamodzielnienia wychowanka: indywidualny program usamodzielnienia, współpraca z rodziną wychowanka i otoczeniem społecznym, aktywizacja zawodowa. Rola i zadania koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej i pracownika socjalnego instytucjonalnej pieczy zastępczej na rzecz odbudowania stabilizacji dzieci.

8. Zajęcia do wyboru – przemoc

8.1 Diagnoza i planowanie pomocy ofiarom przemocy domowej

Efekty uczenia się dla kierunku: K_W01, K_W02, K_11, K_U06, K_U12, K_K02, K_K03, K_K06.

Podstawowa terminologia, rodzaje i formy przemocy, mechanizmy przemocy. Zagadnienia prawne z obszaru przemocy w rodzinie. Sytuacja psychologiczna, funkcjonowanie społeczne ofiar przemocy domowej. Zadania służb (instytucji,

organizacji) wobec zjawiska przemocy rodzinnej. Przeciwdziałanie przemocy: LZI, procedura „Niebieskiej Karty”. Rola lokalnych programów w zakresie wsparcia osób doświadczających przemocy domowej. Etapy pracy z osobami doświadczającymi przemocy domowej. Zadania członków grupy diagnostyczno-pomocowej w pracy z osobą doświadczającą przemocy domowej – symulacja pracy grupy. Dziecko jako świadek przemocy domowej. Diagnoza zjawiska przemocy domowej/zgłoszenie a „Niebieska Karta”. Współpraca międzysektorowa na rzecz planu pomocy osobom doświadczającym przemocy domowej.

8.2 Praca edukacyjna i korekcyjna ze sprawcami przemocy

Efekty uczenia się dla kierunku: K_W03, K_W11, K_U03, K_U10, K_U14, K_K02, K_K08.

Pojęcie przemocy, mechanizmy i rodzaje przemocy, uwarunkowania. Osoby stosujące przemoc w rodzinie – portret psychologiczny, typologia. Rodzaje programów korekcyjno-edukacyjnych - ujęcie ogólne, założenia koncepcje. Zadania państwa na szczeblu krajowym, wojewódzkim, powiatowym i gminnym w zakresie pomocy osobom stosującym przemoc domową. Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej – implikacja dla praktyki. Programy dla sprawców przemocy domowej- wytyczne dla programów. Współdziałanie z instytucjami i organizacjami w zakresie pomocy osobom stosującym przemoc domową -wymiana informacji, – konsultacje, – praca z osobą stosującą przemoc domową w ramach grup diagnostyczno-pomocowych. Przygotowanie planu pomocy dla osoby stosującej przemoc domową (wypełnienie protokołów na podstawie przygotowanych przykładów problemowych sytuacji). Zastosowanie Procedury, Niebieskie Karty”, wypełnienie formularzy A,B,C,D.

9. Zajęcia do wyboru – psychologia

9.1 Zaburzenia osobowości

Efekty uczenia się dla kierunku: K_W01, K_W02, K_W09, K_U01, K_U02, K_U03, K_U06, K_U07, K_U11, K_U18, K_K01, K_K03, K_K06.

Etiologia zaburzeń osobowości – podejście klasyczne i współczesne. Diagnoza zaburzeń osobowości. Zaburzenia osobowości w paradygmacie poznawczym. Zaburzenia osobowości w teorii relacji z obiektem. Integracyjne modele w diagnozie zaburzeń osobowości. Zaburzenia seksualne w zaburzeniach osobowości. Perspektywa społeczno-kulturowa a zaburzenia osobowości. Wprowadzenie do problematyki normy i patologii osobowości. Etiologia zaburzeń osobowości – podejście klasyczne i współczesne. Paranoiczne zaburzenie osobowości. Schizoidalne zaburzenie osobowości. Schizotypowe zaburzenie osobowości. Narcystyczne zaburzenie osobowości. Zaburzenie osobowości borderline. Histrioniczne zaburzenie osobowości. Psychopatyczne / antyspołeczne zaburzenia osobowości. Unikające zaburzenie osobowości. Zależne zaburzenie osobowości. Obsesyjno-kompulsyjne zaburzenie osobowości.

9.2 Interwencja kryzysowa

Efekty uczenia się dla kierunku: K_W01, K_W02, K_W10, K_W13, K_U01, K_U11, K_U13, K_U15, K_U19, K_K02, K_K03, K_K05, K_K07, K_K08.

Potoczne i psychologiczne rozumienie sytuacji trudnych i kryzysów życiowych. Natura kryzysu- definicje, cechy charakterystyczne, dynamika, rodzaje kryzysów. Funkcjonowanie w kryzysie – jego wpływ na emocje, poznanie i zachowanie osoby doświadczającej kryzysu. Modele i zasady interwencji kryzysowej. Podstawowe umiejętności i narzędzia stosowane interwencji kryzysowej. Instytucje i organizacje pomagające osobom w kryzysie- rodzaje, zakres i rodzaj pomocy, zasady i warunki pomocy, procedury przyjęcia osoby w kryzysie do poszczególnych instytucji. Pierwszy kontakt z osobą w kryzysie, budowanie i rozwijanie relacji w interwencji kryzysowej – identyfikacja i stymulacja zasobów osobistych użytecznych w interwencji. Miejsce, rola i zadania pracownika socjalnego w różnych typach sytuacji kryzysowych. Kryzys bezrobocia - osoba bezrobotna – inwentarz problemów w systemie rodziny bezrobotnej osoby, praca w systemie rodziny- wyzwalanie mobilizacji i motywacji klienta i jego rodziny do radzenia sobie z sytuacją kryzysową, analiza SWOT. Perspektywa silnych stron- przełamywanie bezradności klienta. Przemoc – definicja, rodzaje przemocy i sytuacji, kiedy staje się ona źródłem i przyczyną kryzysu. Identyfikowanie symptomów bycia w kryzysie doświadczania przemocy: u osoby dorosłej(przemoc w rodzinie, w pracy) i u dziecka (przemoc w szkole, w rodzinie, przemoc seksualna, sposoby rozpoznawania, specyfika kontaktu z dzieckiem- ofiarą) – natura

i dynamika kryzysu przemocy, typy sprawców, mechanizmy podtrzymujące przemoc, style komunikowania się i działania w sytuacjach kryzysu wywołanego przemocą, indywidualne i grupowe formy działań interwencyjnych wobec

ofiar i sprawców przemocy, określanie poziomu zagrożenia z uwzględnieniem typu sprawcy i wybór odpowiedniej formy działań interwencyjnych. Instytucjonalne formy interwencji: Niebieska Karta, Niebieska Linia, Ośrodki Interwencji Kryzysowej i Poradnictwa Rodzinnego, Błękitny Pokój. Procedury interwencyjno- kryzysowe adekwatne do rodzaju i sytuacji kryzysu wywołanego przemocą. Profilaktyka przemocy. Charakterystyka typów sytuacji kryzysowych, identyfikowania potrzeb osób znajdujących się w danym rodzaju kryzysu, planowanie podejmowanych działań i ich zakresu. Kryzys w rodzinie – objawy, zasady wsparcia, typy rodzin, identyfikowanie, kto i jakich działań interwencyjnych w rodzinie wymaga. Interwencja wobec osób w kryzysie suicydalnym - specyfika oceny zagrożenia u dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych, sytuacyjne uwarunkowania tendencji samobójczych u dzieci, metody budowania kontaktu z dzieckiem, portret psychologiczny osoby zagrożonej samobójstwem, podstawowe zasady pracy interwencyjnej z klientem suicydalnym. Kryzys żałoby - aspekty diagnostyczne- dynamika doświadczania żałoby, dziecko w żałobie, patologizacja procesu żałoby, aspekty interwencyjne cele, procedury, pomoc dziecku w żałobie, współpraca ze społecznym otoczeniem klienta w żałobie (identyfikacja zasobów wsparcia w otoczenie społecznym osoby w kryzysie żałoby), aspekty relacyjne (m.in. „emocjonalna gąbka”). Interwencja w sytuacji katastrof i innych zdarzeń traumatycznych –psychologia ofiar wydarzeń losowych, zespół stresu pourazowego, identyfikacja zasobów radzenia sobie osób dotkniętych katastrofą, zasady pomagania grupom i społecznościom, skład zespołu inderdyscyplinarnego zadania pracownika socjalnego w interwencji w sytuacji katastrof czy działania sił natury, proces debriefingu. Pracownik socjalny jako interwent kryzysowy - profilaktyka wypalenia zawodowego - pojęcie wypalenia zawodowego, mechanizm, symptomy. Sposoby radzenia sobie z własnymi trudnościami emocjonalnymi w pracy z klientem (wewnętrznym i zewnętrznym). Działania interwenta w aspekcie etycznym i prawnym.

10. Zajęcia do wyboru – rozwój cywilizacji

10.1 Cywilizacja współczesna i globalne problemy

Efekty uczenia się dla kierunku: K_W08, K_W09, K_U01, K_U08, K_K04, K_K06.

Ogólna charakterystyka dorobku cywilizacji światowych w ujęciu społecznym. Definicja cywilizacji. Klasyfikacja cywilizacji. Problemy bioetyczne. Człowiek jako osoba. Kondycja ludzka a postęp medycyny. Globalizacja i wielokulturowość. Cywilizacja konsumpcyjna. Transhumanizm jako obietnica i zagrożenie. Sztuczna inteligencja i jej znaczenie w rozwoju cywilizacji. Środowisko naturalne a rozwój cywilizacyjny. Zagrożenia społeczeństwa informatycznego. Problem uzależnienia od mediów cyfrowych. Współczesne przejawy rozwoju cywilizacji w ujęciu problemowym. Nauki społeczne w rozwoju cywilizacji. Implementacja dorobku cywilizacyjnego w pracy zawodowej – wyzwania i problemy. Profilaktyka zagrożeń związanych z rozwojem cywilizacji. Dylematy cywilizacji, współczesne problemy – dyskusja.

10.2 Współczesne dylematy rozwoju cywilizacji

Efekty uczenia się dla kierunku: K_W08, K_W09, K_U01, K_U06, K_K04, K_K06.

Ogólna charakterystyka dorobku cywilizacji światowych w ujęciu społecznym. Definicja cywilizacji. Klasyfikacja cywilizacji. Problemy bioetyczne. Człowiek jako osoba. Kondycja ludzka a postęp medycyny. Globalizacja i wielokulturowość. Cywilizacja konsumpcyjna. Transhumanizm jako obietnica i zagrożenie. Sztuczna inteligencja i jej znaczenie w rozwoju cywilizacji. Środowisko naturalne a rozwój cywilizacyjny. Zagrożenia społeczeństwa informatycznego. Problem uzależnienia od mediów cyfrowych. Współczesne przejawy rozwoju cywilizacji. Nauki społeczne w rozwoju cywilizacji. Implementacja dorobku cywilizacyjnego w pracy zawodowej. Profilaktyka zagrożeń związanych z rozwojem cywilizacji. Dylematy cywilizacji – dyskusja.

11. Zajęcia do wyboru – zdrowie

11.1 Profilaktyka i promocja zdrowia w pracy socjalnej

Efekty uczenia się dla kierunku: K_W01, K_W08, K_U06, K_U07, K_K02.

Cele i zadania promocji zdrowia i profilaktyki. Promocja zdrowia a profilaktyka I-, II-, III- rzędowa w społeczeństwie w różnych grupach wiekowych. Zachowania zdrowotne i czynniki kształtujące stan zdrowia. Identyfikacja potrzeb odbiorców działań profilaktycznych. Działania profilaktyczne w ujęciu siedliskowym. Specyfika programów profilaktycznych. Przygotowanie pracowników socjalnych do prowadzenia działań profilaktycznych i promocyjnych. Pracownik socjalny jako edukator w promocji zdrowia i prewencji. Klient pomocy społecznej jako podmiot edukacji

prozdrowotnej. Trudności i ograniczenia oraz zagrożenia dla działań profilaktycznych i promocji zdrowia w Polsce. Styl życia i wybrane zachowania zdrowotne, jako obszar działania dla promocji zdrowia. Charakterystyka potrzeb w zakresie profilaktyki dla różnych grup wiekowych odbiorców. Poznawanie aktualnych dyskursów o zdrowiu obecnych w mediach, krytyczne odnośnienie się do nich. Zasady konstruowania i tworzenie programów promocji zdrowia. Ocena skuteczności i ewaluacja programów promocji zdrowia i profilaktyki.

11.2 Zdrowie publiczne i system opieki zdrowotnej

Efekty uczenia się dla kierunku: K_W01, K_W02, K_W08, K_U01, K_U05, K_U07, K_K02.

Zdrowie i choroba człowieka w paradygmacie biologicznym i holistycznym – uwarunkowania biologiczne i środowiskowe. Współczesna koncepcja i wymiary zdrowia publicznego. Systemy opieki zdrowotnej. Miejsce zdrowia publicznego w systemie ochrony zdrowia. Zdrowie publiczne a polityka zdrowotna - implikacje społeczne, kulturowe, ekonomiczne i ekologiczne. Opieka nad pacjentami z chorobami przewlekłymi i terminalnymi – problemy społeczne. Modele opieki medycznej i socjalnej - instytucjonalne i środowiskowe, w UE i RP. Cele i zadania epidemiologii. Sytuacje problemowe w środowisku społecznym, kulturowym, ekonomicznym i naturalnym – identyfikowanie problemów. Działania w zakresie polityki zdrowotnej prowadzonej przez państwo na rzecz zdrowia publicznego. Kreowanie przyjaznej polityki społecznej. Identyfikacja problemów epidemiologicznych i działania związane z bezpieczeństwem epidemicznym.